

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА

ДАНИЛЮК МАРІЯ СЕРГІЇВНА

Допускається до захисту:
к.філол.н., завідувач кафедри
англійської філології
Залужна Ольга Олексіївна

.....
(підпис)

« ____ » _____ 2021 р.

ДИНАМІКА ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ СИСТЕМИ АНГЛІЙСЬКОЇ
МОВИ В АВСТРАЛІЇ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ СУЧАСНОГО
ФУНКЦІОНУВАННЯ
(НА МАТЕРІАЛІ АВСТРАЛІЙСЬКИХ ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ)

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська»

Освітня програма «Англійська та друга іноземна мови та літератури (переклад
включно)»

Магістерська робота

Науковий керівник:
Юрковська Майя Миколаївна
к.філол.н., ст. викладач

Оцінка: ____ / ____ / ____

(бали/за шкалою ЄКТ5/за національною шкалою)

Голова ЕК: _____

(підпис)

Вінниця 2021

АНОТАЦІЯ

Данилюк М. С. Динаміка формування лексичної системи англійської мови в австралії та особливості її сучасного функціонування (на матеріалі австралійських періодичних видань). Спеціальність 035 «Філологія». Спеціалізація 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська». Освітня програма «Англійська та друга іноземна мови та літератури (переклад включно)». Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2021. 84 с.

Будь-яка мова існує у вигляді певної аллосистеми або варіанту з особливими лінгвістичними ознаками, соціальними і комунікативними функціями. Наприклад, англійська мова з її територіальним варіантом — австралійською мовою.

На сьогодні, в Австралії існує власний діалект англійської мови з неофіційною назвою «страйк» (англ. Strine/ Strain, від австралійського «Australian») і власний варіант мови Australian English (англ. AuE — австралійський англійський), який має свою специфічну лексику (австралійський сленг), літературну форму, особливості граматичного, фонетичного рівня.

Метою роботи є проведення аналізу характерних рис австралійського варіанта англійської мови в порівнянні з британським варіантом та розгляду австралізмів як джерела поповнення словникового складу англійської мови на основі аналізу австралійських періодичних видань.

Цінність дослідження в подальшому розвитку вивчення історії формування та розвитку а також сучасного функціонування австралійського варіанту англійської мови, зокрема у докладному аналізі функціонування автохтонної лексики у сучасній австралійській англійській. Дослідження має і практичну цінність, зокрема може бути використано для дослідження формування різних варіантів англійської мови, зокрема австралійської англійської а також для вивчення особливостей сучасної австралійської англійської філологами та перекладачами.

Методами опрацювання наукових джерел, присвячених австралійському варіанту англійської мови стали: історичний – для розкриття історії розвитку австралійського варіанту англійської мови; порівняльний метод (порівняння фонетичних особливостей та лексичного складу австралійського варіанту англійської мови з британським стандартом), метод аналізу наукових джерел.

В результаті ми виявили, що австралійський варіант англійської почав розвиватися паралельно з британським, взявши його за основу. Правила написання слів, складання словосполучень і пропозицій регулювалися Британської Імперією, а лексичний склад мови зазнав деяких змін. Поповнення населення Австралії, постійний процес міграції, переміщення великих мас населення з одних місць в інші, пов'язаний з освоєнням нових земель, виснаженням родовищ золота і відкриттям нових копалин, приводили до нівеляції мовних особливостей різних груп тих, що говорять, до тієї мовної уніфікації, яка є необхідною умовою утворення єдиної мови.

Таким чином, австралійський варіант веде своє походження від англійської мови нижчих шарів суспільства XVIII століття, а також специфічних особливостей мови моряків і солдат, і найближче до південно-західного діалекту британського варіанту англійської мови з великою домішкою ірландського. Деяку дію мали мови австралійських аборигенів, що позначилися переважно в області найменувань тварин і рослин, а так само в географічних назвах. Все це привело до того, що англійська мова сучасної Австралії відрізняється від англійської мови Великобританії.

Ключові слова: австралійська англійська, джерела австралійського варіанту англійської мови, сленгізми, особливості перекладу.

SUMMARY

Danilyuk MS Dynamics of formation of the lexical system of the English language in Australia and features of its modern functioning (on the material of Australian periodicals). Specialty 035 «Philology». Specialization 035.041 «Germanic languages and literatures (translation included), the first – English». Educational program «English and Second Foreign Languages and Literature (translation included)». Vasyl' Stus Donetsk National University, 2021. 84 p.

Any language exists in the form of a certain allosystem or variant with special linguistic features, social and communicative functions. For example, English with its territorial variant – Australian.

Today, Australia has its own dialect of English with the unofficial name «strike» (English Strine / Strain, from Australian «Australian») and its own version of Australian English (English AuE - Australian English), which has its own specific vocabulary (Australian slang), literary form, features of grammatical, phonetic level.

The purpose of the article is to analyze the characteristics of the Australian version of English in comparison with the British version and consider Australianism as a source of replenishment of the vocabulary of English

The value of the study in the further development of the study of the history of formation and development and modern functioning of the Australian version of English, in particular in the detailed analysis of the functioning of indigenous vocabulary in modern Australian English. The study has practical value, in particular it can be used to study the formation of different versions of English, including Australian English, as well as to study the features of modern Australian English by philologists and translators.

The methods of elaboration of scientific sources devoted to the Australian version of the English language were: historical - to reveal the history of the development of the Australian version of the English language; comparative method (comparison of phonetic features and lexical composition of the Australian version of English with the British standard), the method of analysis of scientific sources.

As a result, we found that the Australian version of English began to develop in parallel with the British, taking it as a basis. The rules for writing words, composing phrases and sentences were regulated by the British Empire, and the lexical structure of the language underwent some changes. The replenishment of the Australian population, the constant process of migration, the movement of large masses of population from one place to another, associated with the development of new lands, depletion of gold deposits and the discovery of new mines, led to the leveling of language features of different groups of speakers. , which is a necessary condition for the formation of a single language.

Thus, the Australian version derives from the English language of the lower strata of society of the XVIII century, as well as the specific features of the language of sailors and soldiers, and closest to the southwestern dialect of the British version of English with a large admixture of Irish. The languages of the Australian aborigines had some effect, affecting mainly the names of animals and plants, as well as geographical names. All this has led to the fact that the English language of modern Australia is different from the English language of Great Britain.

Keywords: Australian English, sources of the Australian version of English, slangisms, translation features.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	8
РОЗДІЛ 1 ІСТОРИЧНІ ТА АВТОХТОННІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ СИСТЕМИ АВСТРАЛІЙСЬКОГО ВАРІАНТУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	13
1.1 Історичні етапи формування лексичної системи англійської мови Австралії та зв'язок її з культурою	13
1.2 Вплив мови автохтонного населення Австралії на лексичний склад австралійської англійської	22
1.3 Мова засуджених у формуванні австралійського сленгу	35
РОЗДІЛ 2 ОСОБЛИВОСТІ ВИМОВИ, ГРАМАТИКИ, ФРАЗЕОЛОГІЇ ТА СУЧАСНИЙ СТАН АВСТРАЛІЙСЬКОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ	42
2.1 Основні відмінності вимови та граматики в австралійській англійській	42
2.2 Лексико-семантичні особливості австралійської англійської	49
РОЗДІЛ 3 ХАРАКТЕРНІ РИСИ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ АВСТРАЛІЙСЬКОГО ВАРІАНТУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ (НА ПРИКЛАДІ ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ АВСТРАЛІЇ)	59
3.1 Особливості лексики та лінгвістичних засобів, що використовується в періодичних виданнях Австралії (на прикладі газет «The Sunday Times», «The Courier-Mail», «The West Australian», «The Advertise», «The Saturday Paper»)	59
3.2 Дослідження лексичного складу мови австралійської періодики (на прикладі «The Daily Telegraph» і «The Australian»)	66
3.3 Новотвори та напрямки розвитку австралійської англійської в періодичних виданнях Австралії	76

ВИСНОВКИ.....	79
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	81
ДОДАТКИ.....	89

ВСТУП

Актуальність дослідження. Кожна мова існує у вигляді певної аллосистеми або варіанту з особливими лінгвістичними ознаками, соціальними й комунікативними функціями. Наприклад, англійська мова з її територіальним варіантом — австралійською мовою. На сьогодні в Австралії існує власний діалект англійської мови з неофіційною назвою «страйн» (англ. Strine/ Strain, від австралійського «Australian») і власний варіант мови Australian English (англ. AuE — австралійський англійський), що має специфічну лексику (австралійський сленг), літературну форму, особливості фонетичного, словотвірного, лексичного, лексико-семантичного та граматичного рівня.

Розвиток австралійського варіанта англійської мови має свою порівняно коротку історію, що налічує трохи більше двох століть. Австралійський варіант англійської мови (англ. Australian English) – один з мовних варіантів, який має свою специфічну лексику (австралійський сленг), літературну форму, особливості граматичного, фонетичного рівня.

Актуальність дослідження обумовлюється тим, що дослідження австралійських вчених XX – початку XXI століття щодо розвитку англійської мови в Австралії показали, що австралійський варіант стає більш систематизованим та повним за рахунок вивчення не тільки словникового складу мови, а і його лексичних, фонетичних, словотвірних та граматичних особливостей. У даний час процес літературної регламентації австралійського варіанта англійської мови й вироблення літературних і вимовних норм не завершено у зв'язку з його відносно невеликим періодом розвитку в умовах відносної ізоляції на території Австралії. Вивчення особливостей австралійського варіанту англійської мови в періодиці Австралії дозволяє визначити тенденції розвитку мови на континенті.

Проблеми теорії регіональної варіативності англійської мови та типології реалізації неоднорідних мов у формах літературних варіантів привертають увагу сучасних науковців. Низка дослідників (Девід Крістал, Віктор

Максимович Жирмунський, Олександр Давидович Швейцер та ін.) стверджують, що розвиток негомогенної мови визначається процесами диференціації та інтеграції регіональних форм її складників. Проте ці процеси не були достатньо висвітлені в сучасній лінгвістичній науці.

Незважаючи на значну кількість наукових розвідок, присвячених дослідженню британського, американського [9; 12] та навіть канадського [6; 10] варіантів англійської мови, ще й дотепер недостатньо вивченими порівняно з ними вважаються її австралійський і новозеландський варіанти, що «пояснюється відносно «молодим» віком їх існування» [2, с. 79].

Дослідженню австралійського варіанту англійської мови присвятили свої роботи Акопян Ю. А., Аполлонова Л. І., Егорова О. А., Костроміна О. В., Орлов Г. О., Ходжагельдыев Б. Д., Шахбагова Д. А., Р. Іглсон, Г. Гай, М. Barnard. Але досі не розв'язані проблеми визначення ролі регіональної варіативності як найважливішого виду диференціації мови, відношень між територіальними та соціальними факторами, що зумовлюють варіативність мови, встановлення ступеня однорідності регіональних варіантів і висвітлення динаміки формування літературної норми австралійського варіанта.

Об'єктом дослідження є австралійський варіант англійської мови, **предметом** – лексичні особливості австралійського варіанту англійської мови у дискурсі періодичних видань.

Мета роботи полягає в з'ясуванні характерних рис австралійського варіанта англійської мови в порівнянні з британським варіантом та розгляду австралізмів як джерела поповнення словникового складу англійської мови.

Відповідно до мети у роботі вирішується низка **завдань**:

- розглянути історичні передумови формування австралійської англійської, залежність її лексики від культури населення країни;
- виділити етапи формування австралійської англійської;
- виявити вплив мови автохтонного населення Австралії та мови емігрантів та в'язнів на формування лексичного складу сучасного австралійського варіанту англійської мови;

- дослідити особливості лексики австралійського варіанту англійської мови на прикладі низки періодичних видань;
- дослідити відмінності граматики, вимови, лексики сучасної австралійської англійської від британського варіанту;
- дослідити словотвори та окреслити основні напрямки розвитку австралійського варіанту англійської мови, що використовується в періодичних виданнях..

Матеріалом дослідження стали тексти австралійських періодичних видань (газети «The Sunday Times», «The Courier-Mail», «The West Australian», «The Advertiser», «The Saturday Paper», «The Daily Telegraph» і «The Australian»), як приклад літературної австралійської англійської, друковані та інтернет-джерела з вивчення австралійського варіанту англійської мови. Джерелом матеріалу дослідження були обрані онлайн-версії газет The Daily Telegraph і The Australian. Вибірка з The Daily Telegraph склала 60 одиниць з 56 статей, вибірка з The Australian - 50 одиниць з 37 статей. Таким чином, загальна вибірка склала 110 одиниць із 93 статей, опублікованих у період з 2015 по 2021 роки.

Методами опрацювання наукових джерел, присвячених австралійському варіанту англійської мови стали:

діахронічний аналіз – для розкриття історії розвитку австралійського варіанту англійської мови;

синхронічний аналіз для дослідження словникового складу мови, його лексичних, фонетичних, словотвірних та граматичних особливостей, зокрема у мові періодичних видань Австралії;

порівняльний метод для порівняння фонетичних, граматичних особливостей та лексичного складу австралійського варіанту англійської мови з британським стандартом;

описовий метод – для точного опису мовних одиниць австралійського варіанту англійської мови.

Новизна дослідження. У дослідженні набуло подальшого розвитку вивчення історії формування та розвитку, а також сучасного стану австралійського варіанту англійської мови, зокрема її лексичного складу у періодичних виданнях Австралії.

Теоретичне значення роботи полягає у подальшому вивченні застосування сучасної австралійської англійської, зокрема специфічної австралійської лексики у періодичних виданнях Австралії. Також систематизовано доробок щодо впливу на формування австралійської англійської мови місцевого (автохтонного) населення та мови засуджених, як основної частки білого населення Австралії до 18 ст.

Практичне значення: Робота може бути використана для дослідження особливостей формування різних варіантів англійської мови, зокрема австралійської англійської, а також для вивчення особливостей сучасної австралійської англійської філологами та перекладачами.

Апробація результатів дослідження була проведена під час виробничої та асистенсько-викладацької практики, що тривали відповідно з 01.09.2021 р. по 05.11.2021 р. та з 01.09.2021 по 05.11.21 в Донецькому Національному Університеті ім. Василя Стуса у м. Вінниця, а також під час перекладацької практики у агентстві перекладів «Лінгва» (<https://www.lingua.com.ua/uk/>)

Публікації. Основні положення та результати дослідження опубліковано в збірнику «Вісник СНТ ДонНУ імені Василя Стуса» випуск 13 том 1 (весна 2021 р.)

Структура дослідження обумовлена її темою та метою. Це вступ, три розділи з висновками до кожного, загальний висновок, список використаних джерел українською, російською та англійською мовами, висновки та додатки.

РОЗДІЛ 1

ІСТОРИЧНІ ТА АВТОХТОННІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ СИСТЕМИ АВСТРАЛІЙСЬКОГО ВАРІАНТУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

1.1 Історичні етапи формування лексичної системи англійської мови Австралії та зв'язок її з культурою

Державною мовою Австралії, як і багатьох інших сучасних країн, які в минулому були колоніями Англії, є англійська. Жителі континенту розмовляють на австралійському варіанті англійської. До приходу британців на австралійські землі аборигени використовували для спілкування різні мови і діалекти [15]. Експедиція на чолі з британським лейтенантом Джеймсом Куком в 1770 році визнала Австралію придатною до заселення. Після утворення британської колонії 26 січня 1788 по території континенту почала поширюватися англійська мова (див. дод. А). В зв'язку з цим варто розглянути теорію концентричних кіл, що пояснює розповсюдження англійської мови у світі [11].

Теорія концентричних кіл - це модель, запропонована вченим-глобалістом Бранж Качру, що дозволяє оцінити ступінь проникнення і впливу англійської мови на різні мовні системи світу. Автор теорії пропонує розмістити країни, що використовують англійську мову у внутрішній, зовнішній і розширене кола. Підставами для включення варіанту англійської мови в той інше коло є історичні передумови формування мови, ставлення до мовної норми і виконувані комунікативні функції. Теорія трьох концентричних кіл розділяє всі країни, в яких вживається англійська мова на три групи (кола). У свою чергу, приналежність до групи визначається історичними передумовами і ставленням до мовних норм [14].

До внутрішнього кола належать країни, в яких поширення англійської мови пов'язане з міграцією його носіїв (першої діаспори) з Англії в інші регіони. Так, до внутрішнього кола колі відносяться країни, в яких англійська мова є першою і офіційною: Австралія, Нова Зеландія, Англія, Ірландія,

англомовна частина Канади та Північної Африки, деякі території Карибських островів. Загальна кількість населення країн внутрішнього кола - 380 мільйонів чоловік, з яких 120 мільйонів не є громадянами США. Саме в країнах внутрішнього кола створюються норми англійської мови [19].

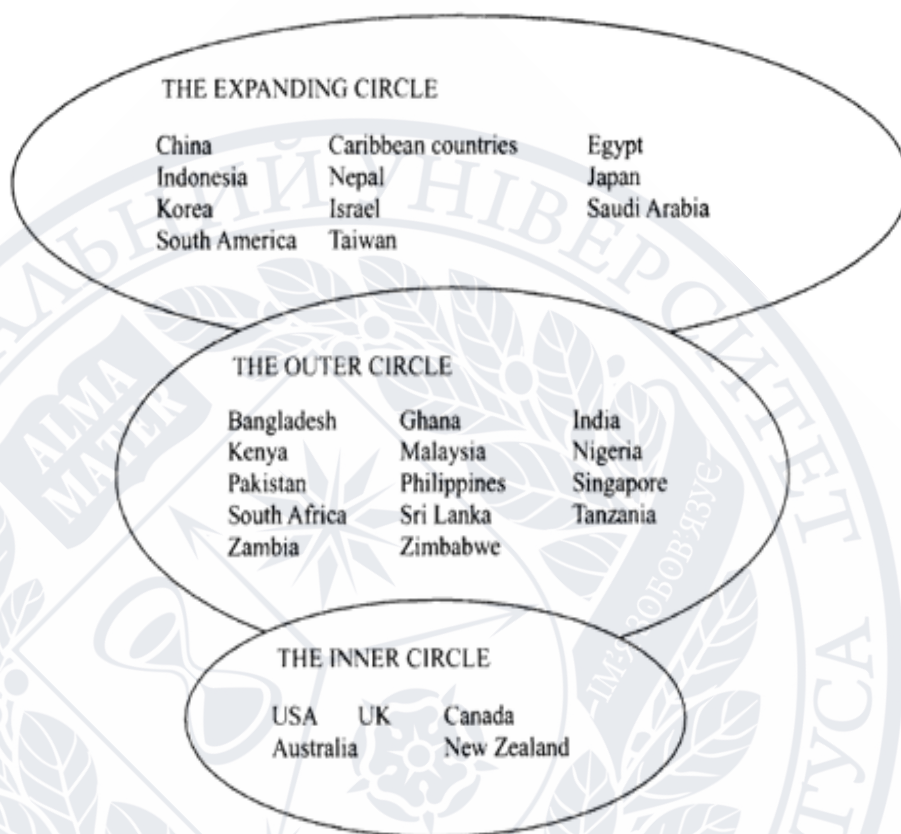

Рис.1.1 Теорія концентричних кіл Бранж Качру (1997 р)

Зовнішнє коло складають країни, в минулому колоніально залежні від англومовних націй. В даних регіонах англійська не є рідною і корінною мовою, т.к була принесена ззовні. Мовна ситуація в таких країнах розвивалася за двома моделями. Наприклад, в Нігерії та Індії англійська мова вважалася мовою еліти суспільства, що пояснюється тим, що лише невеликий високоосвічений відсоток населення використовував її для спілкування. В інших же країнах, що опинилися в зоні работоргівлі, такі як країни Барбадоських островів, Ямайка, англійська мова стала набувати нових форм і варіантів — так з'явилися піджин і креольські мови. До країн зовнішнього кола також відносяться Пакистан, Бангладеш, Малайзія, Танзанія. Загальна кількість населення країн зовнішнього кола варіюється від 150 мільйонів до 300 мільйонів чоловік. У країнах

зовнішнього кола норми англійської мови змінюються і пристосовуються до місцевої мови [41].

Розширене коло — це країни, в яких поширення англійської мови не пов'язано з історичними та політичними причинами. В даних регіонах англійська мова є лише засобом міжкультурної комунікації і є результатом масового вивчення. Англійська мова в даних країнах не має офіційного статусу. До країн ширшого кола відносяться Китай, Північна Корея, Єгипет, Індонезія, неангломовна Європа, Україна. Кількість населення даного кола становить більшу частину з перерахованих вище кіл і важко піддається підрахункам. Це пов'язано, з тим, що найчастіше англійською в даних країнах говорять не всі громадяни держави, а лише частина, для яких мова є засобом спілкування, найчастіше для бізнесу. За приблизними підрахунками, населення країн даного кола від 100 мільйонів до 1 мільярда чоловік [39].

Отже, австралійський варіант англійської почав розвиватися паралельно з британським, взявши його за основу. Правила написання слів, складання словосполучень і пропозицій регулювалися Британської Імперією, а лексичний склад мови зазнав деяких змін.

Своєрідністю соціально-лінгвістичної ситуації, в умовах якої розвивався австралійський варіант англійської мови, було те, що першими білими поселенцями Австралії були каторжники, засланці, що привозилися до Австралії з Великобританії починаючи з 1788 року. Це були представники соціальних низів, носії міського просторіччя і жаргонів, значну частину (близько 30%) складали ірландці, які висилалися до Австралії в кінці XVIII століття у зв'язку з хвилюваннями і безладами у Великобританії. До середини XIX століття поповнення білого населення Австралії йшло в основному за рахунок нових партій ув'язнених, мова яких відображала міське просторіччя, діалекти і жаргони Великобританії XIX століття [19].

Після 1840 року ввезення ув'язнених до Австралії припинилося, але в 1850 році в Австралії почалася «золота лихоманка», і на континент хлинув потік вільних іммігрантів – золотошукачів, бідняків, що прагнули швидко розбагатіти

на золотих копальнях. У період з 1851 по 1861 рік біле населення Австралії майже потроїлося. І з того часу збільшення населення Австралії відбувалося за рахунок природного приросту і вільної імміграції, в основному з європейських країн [12].

Поповнення населення Австралії, постійний процес міграції, переміщення великих мас населення з одних місць в інші, пов'язаний з освоєнням нових земель, виснаженням родовищ золота і відкриттям нових копалин, приводили до нівеляції мовних особливостей різних груп тих, що говорять, до тієї мовної уніфікації, яка є необхідною умовою утворення єдиної мови. Саме тому деякі дослідники вважають 50-і роки XIX століття початком самостійного розвитку австралійського варіанту англійської мови [27].

Після другої світової війни в Австралії спостерігалася нова значна хвиля імміграції з Великобританії і інших європейських країн, що привела до того, що за даними на 1961 рік один з десяти австралійців виявився народженим не в Австралії [37].

Таким чином, австралійський варіант веде своє походження від англійської мови нижчих шарів суспільства XVIII століття, а також специфічних особливостей мови моряків і солдат, і найближче до південно-західного діалекту британського варіанту англійської мови з великою домішкою ірландського. Деяку дію мали мови австралійських аборигенів, що позначилися переважно в області найменувань тварин і рослин, а так само в географічних назвах. Все це привело до того, що англійська мова сучасної Австралії відрізняється від англійської мови Великобританії.

Австралійський варіант англійської мови почали визнавати і відділяти від британського варіанту з 1820 року, лише через 32 роки після заснування колонії New South Wales [37].

Основні дослідження, що стосуються походження австралійської вимови, були зроблені австралійськими лінгвістами Мітчелом та Делбріджем, які провели значні дослідження в області австралійської вимови. Вони стверджують наступне:

1). Австралійський варіант англійської мови за своїм походженням є так званою «міською» мовою, оскільки перші переселенці-носії мови були здебільшого з міст;

2). Австралійська англійська — це мова робочого класу, мова здебільшого неосвічених та бідних людей;

3). Австралійський варіант англійської мови увібрав у себе особливості мови багатьох частин Англії, Шотландії, Уельсу та Ірландії [43].

Автори роблять висновок, що усі ці форми мови були привезені до Австралії, і австралійський варіант це ніщо інше, як узагальнення та нівелювання усіх мовних особливостей привезених діалектів.

Порівнюючи австралійський та британський варіанти англійської мови, дослідники одностайно відмічають, що найбільші розбіжності виявляються у не кодифікованому неупередженому усному мовленні повсякденного побутового спілкування та в області фонетичного строю і словникового складу двох варіантів англійської мови.

Відповідно до даних досліджень в області вимови, австралійський варіант англійської мови відрізняється порівняною однорідністю. Багато дослідників вважають, що в Австралії немає місцевих діалектів. У своїй роботі Тернер пише: «Примітна однорідність австралійської англійської мови. Практично неможливо знайти географічний регіон, де мовні розбіжності були б настільки малі». Розбіжності у вимові скоріш залежать від статі, віку та соціального статусу носіїв мови, ніж від географічного регіону Австралії [35, с. 28].

Існування взаємозв'язку мови та культури у сучасному мовознавстві не викликає сумнівів. З огляду на це доречно зупинитися на питаннях історії походження австралійської культури, її головних особливостях і їх прояві в англійській мові (див. дод Б).

Австралійські міста це *melting pots* (плавильні котли) різних культур. Тут відчувається вплив англо-ірландських іммігрантів і представників Італії, Греції, Нідерландів, Мальти, східної Європи, які великими кількостями прибували на континент після Другої світової війни, а пізніше — із середнього сходу, східної і

південно-східної Азії та Індії. Меншу частину населення складають носії культури Африки й Америки. З огляду на значну кількість представників англомовної культури зупинимося на її особливостях в Австралії [44].

Ключовим поняттям культури, яке проявляється в австралійському варіанті англійської є «*mateship*», що означає своєрідний код поведінки друзів і рівних партнерів. Походить це поняття з часів заселення континенту ув'язненими. Доречно тут згадати таку англійську назву Австралії, як *Jail on the Isle*, що перекладається як в'язниця на острові. Життя в поганих умовах готувало до боротьби за виживання, у якій *the mate* (товариш) був єдиним, хто ніколи не міг зрадити [15].

Прославлення австралійських солдатів у часи бурської і Першої світової війни підсилило значимість цього поняття, яке пояснює таку особливість австралійської, як вживання зменшувально-пестливих форм, що є проявом симпатії і визнанням належності до своїх (Hargrave ->Hargie; Wilkinson ->Wilko; John ->Johnno; David->Davo; Hogan ->Hoges; James ->Jimmy ->Jim) [17].

Австралійське суспільство не має ієрархії, тому прийнято вважати себе чи інших рівними, а не кращими чи гіршими. Відхилення від цього сприймається як *the tall poppy syndrome* і критикується як зазнайство. Тому навіть найуспішніші і найгарніші готові визнавати себе такими, як усі.

Австралійці люблять спорт, азартні ігри, випивку і жарти і не люблять «заморочуватися» складними проблемами буття. Ось чому австралійське суспільство сприймається як *laid-back* (розслаблене, спокійне: *You were col, laid back, confident.* — Ти був такий спокійний, впевнений у собі) і видається дуже розслабленим для туристів. Найбільш вживані форми звертання по імені чи прізвищу, і лише діти використовують слова '*Mister*' чи '*Sir*' [19].

Фраза а «*fairgo*» позначає рівність і справедливість. Робітники фізичної праці (*blue-collar workers*) рівні офісним службовцям (*white-collar workers*) і керівникам. Політики призначені служити народу, а не карати його. Професора не вважають розумнішим листоноші. Вітаються з водіями автобусів і не демонструють свого багатства. Австралійське суспільство не терпить

елітаризму ні економічного, ні політичного, ні професійного. Тому йому притаманне поняття *egalitarianism* [25].

Отже, культурною основою австралійської англійської є поняття «рівноправ'я» та «рівності», мала кількість висловів, що підкреслюють ієрархію в суспільстві, спокійне ставлення до життя, любов до спорту та веселощів, повага до солдат, як наслідок англо-бурської війни.

З метою глибшого аналізу особливостей австралійської культури, що сформувала австралійську англійську, звернемося до народних джерел, головне з яких – фольклор. Майже міфічним став народний герой *bush ranger Ned Kelly*, який поєднує у собі поняття *the underdog* і *Robin Hood*. Постать Робін Гуда відома як уособлення народного месника, що бореться за права бідних і відновлює справедливість [46].

Поняття «*underdog*» потребує пояснення. У перекладі на українську воно означає побиту собаку. Австралійці традиційно підтримують тих, хто опинився у скрутному становищі.. Якщо австралійцю сказати обрати між двома невідомими спортсменами, він обере того, який має менше шансів на виграш. Тому успіх Steven Bradbury на зимовій олімпіаді 2002, який отримав золоту медаль як ковзаняр, спричинив появу виразу «*doing a Bradbury*». Суть цієї фрази у тому, щоб думати позитивно і не здаватись. З поняттям «*underdog*» пов'язана й ідея *cultural cringe*, розуміння культури Австралії як периферійної, що на думку австралійських соціологів згубно впливає на тих, людей, які недооцінюють власну культуру [50].

Справжнє чи дійсно австралійське характеризується виразом *fair dinkum*. Етимологія елементу *dinkum* не до кінця вивчена. Вважають, що слово має два можливих походження: від *dingkam*, що у часи золотої лихоманки в Австралії у 50-х роках 19 століття позначало золото високої якості, або від *dincum*, яким описували важку працю. Від цього вислову утворилося *dinky-di*, що вживається у значенні «справжній австралієць» [7].

Австралійська неформальність проявляється в суфіксах -у, -ie, -o, які на відміну від британського варіанту відображають не применшення, а схильність

до іронії: *esky* (сумка-холодильник), *schoolie* (вчитель), *milko* (торговець молоком). Навіть себе австралійці називають *Aussie*, а свою мову – *Strine* [13].

Розслабленість австралійців у ставленні до життя проявляється і в тому, що свою мову вони називають не *language*, а *slangage*, що пояснюється впливом *rhyming slang* – мови кокні (представників лондонського району *The East End*), які емігрували в Австралію. Підтверджує це наступний вірш В. Гудіджа:

*Tis the everyday Australian
Has a language of his own,
Has a language, or a slangage
Which can simply stand alone
And a 'dickin pitch to kid us'
Is a synonym for 'lie',
And to 'nark it' means to stop it,
And to 'nit it' means to fly!
And a bosom friend's a 'cobber',
And a horse a 'prad' or 'moke'
While a casual acquaintance
Is a 'joker' or a 'bloke' [17].*

Описане вище дозволяє зробити наступні висновки. На формування англomовної культури Австралії вплинули такі чинники, як колоніальне минуле з засланням ув'язнених і появою золотошукачів. Як наслідок в основу менталітету лягли поняття товаришкості (*mateship*), рівності і справедливості (*egalitarianism*, а «*fairgo*»), розслабленості і неформальності (*'laid-back'*, *the larrikin digger*). Останнє відображене у популярності зменшувальнопестливих суфіксів і скорочень: *pollicie* (політик), *milko* (молочник). Суто австралійське проявляється у словах *Aussie* (австралієць), *Strine* (австралійська мова), *fair dinkum* (справжнє австралійське). Як і в кожній культурі в Австралії є свої герої, чиї імена використовують для характеристики людей. Так «*doing a Bradbury*» означає поводитись подібно до історичного носія імені, який не

втрачав віри у перемогу. Австралійський *bush ranger Ned Kelly* уособлює, як і англійський Робін Гуд, борця за справедливість [51].

Отже, Австралія стала місцем для посилення засуджених з Великобританії. Разом з ними на новий континент переселялися і чиновники, які здійснюють нагляд за злочинцями. Природно, що такий контингент приніс з собою і свій особливий діалект. Багато жаргонізми згодом стали нормами мови. Колонізація Австралії супроводжувалася значним винищенням корінного населення. Відповідно, і кількість розмовляючих на споконвічних австралійських мовах знизилася в багато разів. Сьогодні в Австралії ними вільно володіють не більше 60 тисяч чоловік старшого покоління. Після Другої Світової війни, в якій Австралія добровільно взяла участь як союзник Великобританії, влада стала заохочувати імміграцію в країну жителів європейських держав. Переселенці приносили з собою свою культуру і мову, утворюючи діаспори.

На австралійському варіанті англійської мови в Австралії сьогодні розмовляють 15,5 млн чоловік (все населення країни — 23 млн чоловік). Хоча офіційні виступи високопоставлених чиновників, новинні теле і радіо передачі звучать на британському варіанті англійської, в звичайному житті місцеві жителі використовують австралійський варіант. Він має деякі особливості в орфографії (слова *labor, favor, thru* пишуться на американський манер) і граматичі (майбутній час формується за допомогою допоміжного дієслова *will* для всіх осіб). В австралійському варіанті існують слова, яких немає в британському: *embus, debus, entrain, detrain*. Крім того, в мові є багато запозичень, деякі з яких стали інтернаціоналізмами: *kangaroo, dingo, boomerang, koala*. Крім цього, на території Австралії поширені такі мови як італійська, грецька, арабська, кантонська, путунхуа, іспанська, в'єтнамська.

1.2 Вплив мови автохтонного населення Австралії на лексичний склад австралійської англійської

Параметри, за якими можна розглядати взаємодію між англосаксонським і корінними етносами на території Австралії та Нової Зеландії, охоплюють

немовні, лінгвальні і соціолінгвістичні аспекти. До немовного аспекту відносяться часовий, територіальний, демографічний параметри; до лінгвального – кількість контактуючих мов; до соціолінгвістичного – співвідношення за кількістю носіїв мови (мажоритарні, міноритарні, рівновагом), за статусом мов (домінуючі, субординатні і еквівалентні), за обсягом виконуваних функцій (переважаючі, доповнюючі, збалансовані), за напрямком запозичення (прямі й опосередковані / інтермедіарні) [8, с. 103–104]. Апперцепції та концептуалізації підлягають всі складові частини альтернативної реальності, проте специфіка запозичення, що відбувається на ранніх етапах освоєння цієї реальності, не залишає достатньо часу для пізнання автохтонного концептуального світу. Концептуалізація призводить до появи певних образів, уявлень – когнітивних конструкцій або концептів. Як показують новітні дослідження, ситуація запозичення становить собою триблокову структуру, що охоплює сприйняття/апперцепцію, концептуалізацію та вербалізацію [4, с. 9]. У свою чергу, кожен із блоків складається з кількох компонентів (рис.1.2)

Таким чином, альтернативна реальність в її визначених складниках, відтворена на основі аналізу семантики запозиченої лексики, містить в собі так звану предметну реальність (фізико-географічні, кліматичні явища, флору, фауну, артефакти), а також автохтонне населення із властивими йому етнографічними особливостями, духовною та матеріальною культурою, мовами. Наслідки впливу екстралінгвальних чинників проявляються, зокрема, в збагаченні словникового фонду системи англійської мови за рахунок формування в австралійському і новозеландському локусі лексико-семантичних інновацій з автохтонним компонентом. З одного боку, простежуємо процеси активізації лексико-семантичної варіативності англійського фонду – поява нових слів і нових значень, а, з другого боку, словниковий склад AUE і NZE поповнюється запозиченнями, а також відбувається процес взаємозапозичення, тобто лексичні одиниці автохтону маорі стають частиною австралійського варіанта і навпаки.

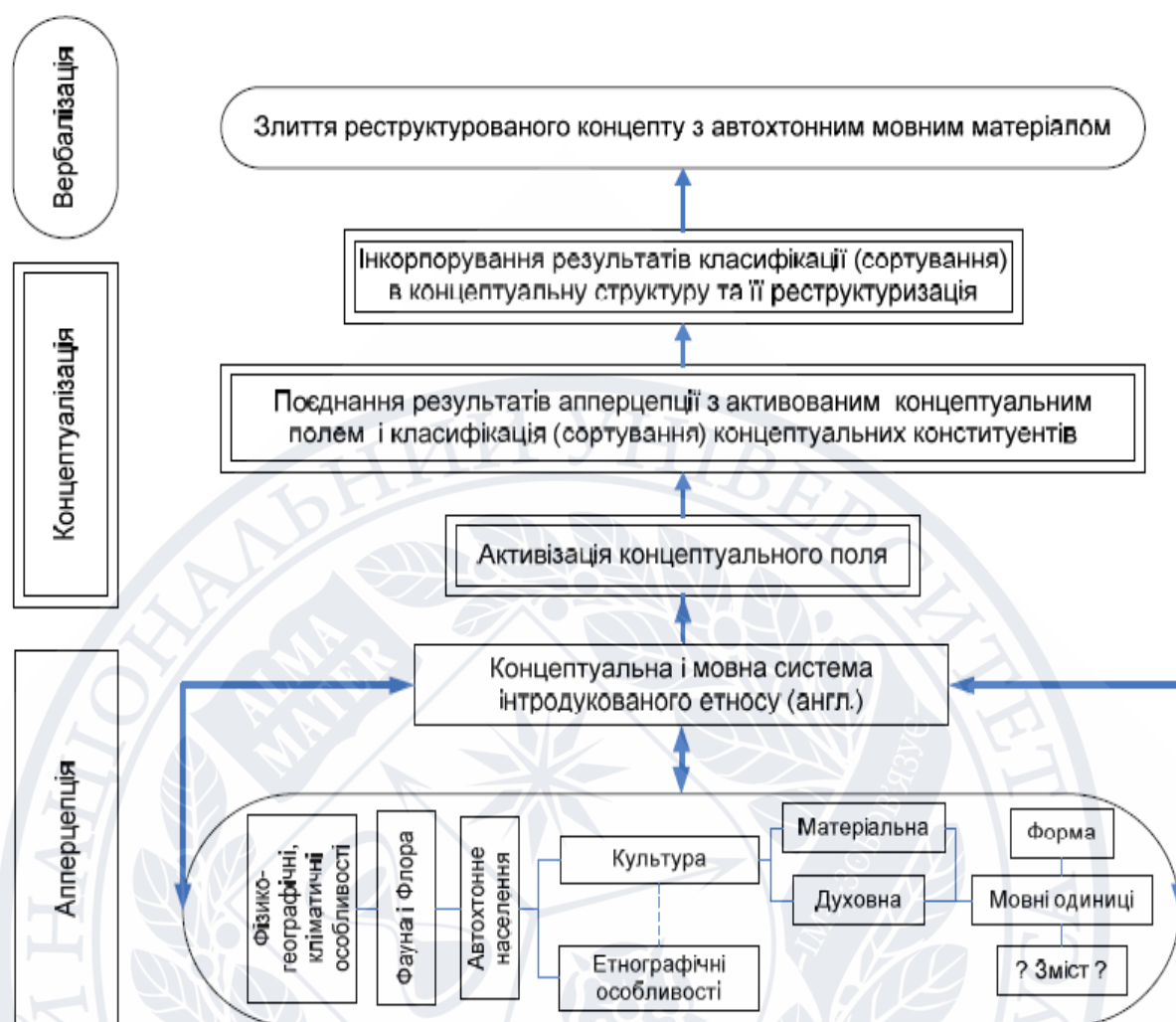

Рис. 1.2 Ситуація запозичення автохтонної лексики в англійську мову в контексті її адаптації до умов існування в Австралії та Новій Зеландії [4, с. 9].

Реалії несуть у собі інформацію про специфічні риси системи етноценозу і включають номени предметів побуту, релігійної атрибутики, фантастичних об'єктів, найменування природних особливостей проживання етнічного соціуму тощо: *katta* «an Aboriginal digging stick», *ginagina* «address worn by an Aboriginal woman», *churinga* «an Aboriginal sacred object», *yahoo* «an evil spirit in Aboriginal culture» [26, с. 73].

Цілком закономірно, що освоєння досліджуваного світу, концептуалізація результатів пізнання та подальша вербалізація ґрунтуються на загальних психологічних особливостях сприйняття, а його деталі визначаються попереднім досвідом суб'єкта пізнавальної діяльності, його вихідними

установками. Вихідні установки базуються на особливостях рідного матеріального світу (британського та європейського) та соціо-психологічній своєрідності етносу.

Комплексний всебічний аналіз автохтонної запозиченої лексики у варіантах англійської мови (австралійського і новозеландського варіантів) засвідчив, що в контактних ситуаціях, які мали місце при переселенні англоспільноти на територію Австралії і Нової Зеландії, попри всі відмінності етнографічного, соціального, а також лінгвального характеру, процес запозичення і його результати зумовлюються переважно нагальними потребами адаптації до нового середовища на ранніх етапах контактування. Саме тому більша частина запозичень із широкого кола мов має номінативний характер, і сферами їх максимальної концентрації є лексико-тематичні групи «Людина», «Природа», «Топонімічні об'єкти» [8, с. 104].

Враховуючи те, що слово має культурний потенціал – здатність акумулювати, консервувати й транспортувати в часі та просторі інформацію про етнокультурну еволюцію етносу, Л. Гумільов виділяє 7 елементів: рослини, тварини, ландшафт, люди, взаємовідносини з сусідами, матеріальна й духовна культура, мова. Елементи етноценозу справляють деякий вплив на специфіку формування культурних концептів, співвідносних з об'єктами номінації.

У результаті аперцепції автохтонного населення та його культури були активізовані такі концептуальні поля: «людина» (human being) із сукупністю його конститuentів: расова належність, вік, будова тіла, родинні, ієрархічні та соціальні відносини, діяльність, а також «зброя» (weapon), «верхній одяг» (wrap/outer), «засоби пересування» (vehicle), «музичні інструменти» (musical instruments), «контейнер» (container), «сітка» (net), «м'яч» (ball), «мистецтво» (art), «різьба» (carvings), «орнамент, прикраса» (ornament, jewelry), «тканини» (cloth), «стовп/жердина» (pole), «їжа» (food), «вогонь» (fire), «піч» (oven), «дім» (home), «плем'я» (tribe), «село» (village), «місто» (town), «місце, територія» (place/area), «суспільний заклад» (public institutions), «збори»

(включаючи «рух», «кампанія», «гра», «церемонія» (gathering, game, ceremony), «спів» (song), «привітання й прощання» (greeting, farewell), «подорож (travel, route), «гроші» (money), «символи» (symbols), «медицина» (medicine), «божества/дух» (deity/spirit) та «міфічні істоти» (mythical creatures), а також «процедура, практика» (procedure, practice, activity), зокрема «ексгумація» (exhumation).

Окрему групу становлять концептуальні поля, що перебувають в основі абстрактних іменників, які активізувалися в результаті сприйняття різних складників соціального життя автохтонного населення: feeling/emotions, expression, intent, state/condition, world, limit, boundary, power/authority, knowledge, lie, rules, qualities, ability, cessation/death, а також в основі дієслів (lift, weave) і прикметників (quality, size) [4, с. 22].

Досліджуючи лексичні автохтонні запозичення, відповідно до критеріїв, виділених закордонними вченими - Р.М.В.Діксоном, В.С.Ремсоном і М.Томосом в області семантики аборигенної лексики Австралії, ми визначаємо наступні лексико-тематичні групи запозиченої автохтонної лексики в сучасному АВА.

Фауна: ссавці; птахи; риби та інші тварини, що живуть у воді; рептилії; комахи; міфічні створіння.

Флора: їстівні рослини: фрукти, горіхи, насіння; корені; інша їстівна флора; загальна флора.

Релігія і церемонії, люди, інструменти: полювання і зброя; ті, що використовують для збору їжі і її приготування; музичні інструменти; мистецтва.

Навколишнє середовище, частини тіла, одяг, житло.

Дієслова, прикметники і прислівники, інше.

Варто відзначити, що автохтонна лексика запозичувалась в АВА внаслідок необхідності номінації об'єктів навколишньої дійсності і більшість ЛО перейшла в англійську разом з денотатом. Як, наприклад, назви флори і фауни

Австралії, людей, інструментів, найменування навколишнього середовища, одягу, житла і церемоній аборигенів.

Проаналізувавши склад аборигенної лексики в сучасній АВА ми виділяємо наступні лексико-тематичні групи (далі ЛТГ). Так, основне місце серед автохтонізмів займають назви фауни, вони складають 27,5% від загальної кількості запозичень. З них на ссавців припадає – 12 %; на птахів – 5 %; на рибу та інших тварин, що живуть у воді – 6,7 %; на рептилій – 1,6 %; на комах – 1,6 %; на міфічні створіння – 0,6 %.

Прикладами можуть бути такі ЛО:

«*boodie*» з орфографічними варіантами «*boody*», «*boordee*», що походить з аборигенної мови *Nyungar*, Perth-Albany region, і має значення «*a burrowing rat-kangaroo Bettongia lesueur, formerly widespread on mainland Australia*»;

«*boobook*» що походить з мови *Dharuk*, Sydney region і вживається у значенні «*an owl Ninox boobook*»;

«*cobra*» з орфографічним варіантом «*cobbera*» походить з мови *Djandati*, New South Wales та вживається у значенні «*a shipworm, a mollusc native to mangroves, boring into wood in brackish or sea water*»;

«*bungarra*» що походить з мови *Nhanta*, Western Australia і вживається у значенні «*a widespread sand monitor Varanus gouldii*».

Майже такаж кількість запозичень припадає на назви флори Австралії – 27%. З них на їстівні рослини – 11, 1%, а на загальну флору – 15,9 %. В свою чергу, ЛТГ «їстівні рослини» підрозділяється на декілька підгруп:

а) фрукти, горіхи, насіння – 6,2 %;

б) корені – 2 %;

в) інша їстівна флора – 2,9 %.

Наприклад, «*geebung*» походить з мови *Dharuk*, Sydney region і вживається у значенні «*the fruit or any of several shrubs or small trees of the genus Petsoonia*»; «*punty*», що походить з Western Desert Language та вживається у значенні «*any of several shrubs of the genus Cassia*».

Крім назв флори і фауни аборигенна лексика відноситься до реалій австралійського життя, які подані наступними лексико-тематичними групами: релігія і церемонії аборигенів – 7 %; люди – 8,7 %; навколишнє середовище – 4,2 %; одяг – 0,4 %; житло – 2,2 %; інструменти – 8,4 %. Остання група підрозділяється на декілька підгруп: полювання і зброя – 5,7 %; інструменти, що використовуються для збору їжі і її приготування – 1,6 %; музичні – 0,4 %; мистецтва – 0,6 %. Наприклад, «bora» з орфографічними варіантами «boorah», «borah», «boree», що походить з мови Kamilaroi, east New South Wales та має значення «an initiation ceremony at which an Aboriginal youth is admitted to the privileges and responsibilities of manhood»; «mulba», що походить з мови Panyjima, Western Australia та має значення «an Aborigine»; «mogo» з орфографічними варіантами «maga», «mago», «mogin», що походить з мови Dharuk, Sydney region та має значення «a stone hatchet»; «jingera», що походить з New South Wales language та має значення «remote and mountainous bush-covered country»; «gina-gina» з орфографічним варіантом «jinna-jinna», що походить з Manyjiltjara dialect of Western Desert language та має значення «a kind of dress worn by Aboriginal women»; «yu» з орфографічним варіантом «yaw», що походить з Western Desert language та вживається у значенні «a shelter, specifically a wind-break».

Невеликий відсоток автохтонізмів представлений такою ЛТГ, як «частини тіла» – 0,6 %. Наприклад, «bingu» з орфографічним варіантом «bingey», що походить з мови Dharuk, Sydney region та вживається у значенні «the stomach, the belly».

Крім процесу номінації на даній території між прийшлим етносом і корінним населенням здійснювалося спілкування, і, таким чином, був сформован pidgin English, як результат проживання двох рас на одній території. На цій мові говорили як колонізатори, так і місцеве населення, хоча і відносно не довго. Завдяки цьому процесу мовного контактування була запозичена невелика кількість слів, поданих такими ЛТГ, як дієслово – 3,3 %; прикметники і прислівники – 3,7 %; інше – 7 %. Наприклад, «quamby» з орфографічними

варіантами «quambi», «quambie», «quomby», що походить з мови Wuuywung, Melbourne region та вживається у значенні «to lie down, to camp»; «budgereee» з орфографічними варіантами «boojeru», «budgri», що походить з мови Dharuk, Sydney region та вживається у значенні «good, pretty, fine» [1].

До ЛТГ «інше» відносимо ті ЛО, що не можна віднести ні до однієї з перерахованих вище груп і котрі самі не можуть бути віднесені до якоїсь самостійної ЛТГ. Це, наприклад, такі слова, що виражають заперечення або утвердження, імітацію звуків, поклик. Наприклад, «yohi» з орфографічним варіантом «youi», що походить з мови Yagara, Brisbane region та вживається у значенні «an affirmative reply 'yes'».

Для визначення ролі і місця автохтонних запозичень у сучасному АВА основним питанням є процес їхньої асиміляції. Асиміляцію же аборигенізмів відображає, насамперед, розвиток їхньої семантичної структури. Автохтонізми асимілювалися в англійській мові різноманітними засобами. Так, проаналізувавши даний аспект Аверянова Г.Г. зробила висновок, що розширення обсягу значення перетерпіли 8,4% аборигенних елементів. Наприклад, «boomerang», з орфографічними варіантами «bomerang», «bommerang», «buomerang» походить з мови Dharuk, Sydney region та вживається у значенні:

1) Figuratively, especially with reference to something which returns to or recoils upon its author;

2) In combinations with other words, for instance, «boomerang thrower», «boomerang cheque», «boomerang leg» and so on;

3) as a verb meaning «to recoil (upon the author)», «to ricochet». Істотні семантичні зміни відбулися в деяких назвах флори і фауни, а також у назвах інших реалій цієї країни. Дані автохтонізми (6,8%) вживаються в переносному, нетермінологічному значенні і мають, як видно, негативні конотації. Наприклад, ЛО «wombat», її орфографічні варіанти «wambat», «whombat», «wombatt» походить з мови Dharuk, Sydney region та вживається у значенні «a slow or stupid person».

Про значний ступінь асиміляції аборигенних елементів в АВА говорить також вжиток їх у складі фразеологізмів (4%). Наприклад, «waddy» з орфографічними варіантами «waddi», «wody», «waddie» походить з мови Dharuk, Sydney region, вживається у значенні «the tree», «the Aboriginal club-war», «a piece of wood used as a weapon». Дана ЛО функціонує у фразеологічному обороті «to take up the waddy» та інтерпретується як «to engage in a vigorous defence». Завдяки вжитку автохтонної лексики фразеологізми набувають експресивно-емоційного забарвлення і надають мові яскравий національний колорит [1, с.11].

Більшість слів, особливо ті, що безпосередньо запозичені з мов аборигенів, зазнали значної англізації не тільки на семантичному, але і на фонетичному і морфологічному рівнях.

Виходячи з наших спостережень видно, що більшість слів інертні, тому що вони є місцевими назвами специфічних тварин, птиць, або рослин і «не мають переносних значень як у вихідній мові» [22]. Наприклад, назви таких дерев і рослин, як «bangalow», «belah», «bindi», «boobialla», «brigalow», «bunya», і «burrawang» - є єдиними назвами даних денотатів і вони не мають синонімів. Але багато ЛО, як, наприклад, «koala» мають синоніми, це, в основному, описові вислови або складні слова, наприклад, «bush cucumber» для «alunqua», «bastard mahagony» для «bangalay», «native mahagony» для «jarrah», «ordnance tree» для «kurrajongs». Такі назви тварин як «kangaroo» і «wombat» не мають синонімів, але «banded anteater» може використовуватися замість «numbat», «bell magpie» для «currawong», «little lorikeet» для «jerrying» і «cockatiel» для «quarrion».

Загальновідомо, що чужоземний етнос віддавав перевагу вживанню автохтонної лексики тоді, коли об'єкт або предмет був не знайом колонізаторам, тобто коли мав місце процес номінації. Проте це відбувалося не завжди. У 1834 році було зафіксоване слово «gogera» з орфографічним варіантом «gogobera» як місцева автохтонна назва птаха, що зараз визначається як «kookaburra». Даної назви птаха не існувало в англійській мові до 1867 року.

До цього часу протягом багатьох років для позначення цього птаха поселенці і мандрівники вживали описові характеристики поведінки птаха як, наприклад, «laughing jackass», «jackass», «settler's clock» or «bushman's clock» [22]. Іншого птаха, що зараз широко відомий під ім'ям «brolga» називали барвистим ім'ям «native companion» протягом 80 років, до того як аборигенна ЛО була запозичена в АВА. А маленького жовто-зеленого папугу спочатку називали «love-bird» і тільки через деякий час стали вживати запозичену ЛО «budgerigar». Незважаючи на популярність аборигенної назви птаха («brolga») паралельно вживаються й англійські описові слова, як наприклад, «shell parrot», «warbling grass-parakeet», «zebra parrot», «canary parrot' and «love-bird» [22].

Дані приклади показують, що англійська мова для процесу номінації використовує або засіб словоскладання (N+N – цей засіб домінує), у результаті чого утворюються нові складні слова і вислови, або запозичає слова з інших мов. Велика кількість запозичених слів з аборигенних мов демонструє повноту асиміляції в АВА за засобами переносних або метафоричних значень. Наприклад, ЛО «bombora», що походить з аборигенної мови в районі Сіднея, використовувалася для визначення «хвилі, що розбивається о прибережну скелю», потім значення даного слова було розширено і стало позначати, наприклад, «метушня». Або, наприклад, ЛО «bondi», що походить з мови Wiradhuri і позначає «важкий дрючок», використовувалася у фразеологічному обороті «to give someone bondi», що значить «напасти жорстоко». ЛО «borak», що має значення негативної частки «не» або «ні» походить з автохтонної мови Wathawurung (і була запозичена через pidgin) вживається в переносному значенні і позначає «дурниця», «сміття» або «нісенітниця» та широко вживається у фразеологічному обороті «to poke borak at», що означає «висміювати». ЛО «dingo» і «warrigal» є ранніми запозиченнями з автохтонної мови Dharuk, у районі Сіднея. В мові аборигенів дані слова мали контрастуючі (протилежні) значення. Так, ЛО «dingo» уживали для назв ручних, домашніх собак, у той час як ЛО «warrigal» означав «дикий собака». Проте, білі поселенці вважали дані слова синонімами, що позначають одну тварину, для якого вони

також використовували описові характеристики: «native dog», «wild dog» і «native dingo». Таким чином дані слова вживаються в сучасному АВА як синоніми і мають описові синоніми англійського походження [22].

У 1835 році Джон Батман писав, «хитрість, специфічна для австралійського динго» і в 1869 році И.Хоув відмітив «він називає себе «warrigal», що значить «скрадливий дінго». З тих пір слово «dingo» вживається в переносному значенні і позначає «людини, чия поведінка схожа на поведінку цієї тварини — тобто боягузливість або зрадництво» [22].

Слова, що ми тільки що розглянули, зазнали змін або розширення значення у відповідь на нові обставини. Вони не залишилися інертними — подібно багатьом назвам флори і фауни, які у деякому розумінні прив'язані до визначеного об'єкта (території) — і є живими, рухливими ЛО в мові. Слова «mallee» і «mulga» демонструють дані процеси дуже чітко. Ці ЛО не тільки придбали нові специфічні визначені значення, але і вживаються в переносному значенні. Обидва слова є назвами визначених видів дерев, так і вживаються для опису тієї області країни, у яких знаходяться величезні скупчення даних видів дерев (або характерна форма рослинності). Прикладами можуть служити такі вислови: «mallee country», «mallee desert», «mallee district», «mulga flats», «mulga country», «mulga paddock». Обидві ЛО вживаються з визначеним артиклем «the», а також самостійно, відзначаючи тип країни — «the mallee» і «the mulga». «The Mallee» (з заголовної літери) є офіційною назвою району, в якому ростуть багато дерев даного виду, на північному заході штату Вікторія.

Кількість і природа запозичень показують характер контакту між завойовниками й аборигенами, а також те, яким чином відбуваються зміни лексики в області семантики. Було б недоцільним вважати, оскільки лексики корінного населення достатньо мало в АВА (~5% за даними В.Ремсона [22, с.29]), її внесок у розвиток мови незначний. Фактично, саме запозичення з даних мов є відмітною рисою англійської мови в Австралії від інших варіантів англійської мови. Також багато слів представляють символічні знаки або

емблеми країни, наприклад, «koala» або «kookaburra», або ж об'єкти унікального австралійського континенту, наприклад, «dingo» і «galah», «boomerang» і «humpy», «billabong» і «swagman on the wallaby». Так, велика кількість з них є частиною активного словника всіх австралійців і багата різноманітними конотаціями. Деякі з цих слів поширені за межами Австралії. Запозичена лексика з австралійських аборигенних мов є частиною англійської мови не тільки на території Австралії, але і на території інших колишніх країн-колоній Великобританії, як наприклад, Америки, Канади, Нової Зеландії та інших.

Велика кількість запозичених слів з автохтонних мов — це іменники, що не дивовижно, тому що велика частина з них представляє реалії австралійського континенту. Як-от, назви тварин і рослин, зброї і інструментів, особливостей навколишнього середовища, ЛО, що позначають культуру і церемонії аборигенів. «Це саме ті слова, що були запозичені дослідниками або мандрівниками, які прагнули дати назву величезному різноманіттю різновидів флори і фауни, з якими вони до цього не зустрічалися або маркірувати якийсь об'єкт, що залучив цікавість антропологів» [22]. Більш половини запозичень — це назви видів флори і фауни, наступна найбільша категорія слів, що вживаються головним чином в описі життя аборигенів — це назви зброї й інструментів, назви представників аборигенного населення та об'єктів релігійного значення або церемоніальної важливості. Невелику кількість слів було запозичено через австралійський pidgin. Наприклад, таке слово, як «baal» зі значенням «не», «ні», дієслова «bogeу», що значить «купатися», «patter» — «їсти», прикметники «budgereе» — «гарний», «sabon» — «великий». Дана лексика відображає те, що можна назвати результатом проживання двох рас разом, що розділяють свої щоденні заняття. Процес запозичення був справедливо обмежений і є, головним чином, відповіддю на лінгвістичні потреби білих поселенців, хоча він і не торкнувся широкого культурного поширення або інтеграції.

Процес асиміляції автохтонізмів відбувався довгий час — з початку колонізації континенту завойовниками і продовжується до наших днів. Асиміляцію же аборигенізмів відображає, насамперед, розвиток їхньої семантичної структури. На рівні семантики автохтонна лексика асимілювалася наступним способом: розширення обсягу значення слів; вжиток лексики у переносному значенні; вжиток у складі фразеологічних оборотів; використання в метафоричному, значенні; перевага вжитку аборигенної лексики перед описовими синонімами англійської мови; схильність більшості слів до англізації не тільки на семантичному, але і на фонетичному і морфологічному рівнях. Слова, що ми тільки що розглянули піддалися зміні або розширенню значення у відповідь на нові обставини. Вони не залишилися інертними — подібно багатьом назвам флори і фауни, що у деякому змісті прив'язані до певного об'єкту — а є живими, рухливими ЛО в мові. Як маорійська лексика є характерною рисою англійської мови в Новій Зеландії, так і слова з корінних мов Австралії визначають відмінності австралійського варіанта англійської мови та грають істотну роль у ньому.

Отже, джерелами запозичення до австралійського варіанту англійської мови є, в основному, мови інкорпоруючого та ізолюючого типів, що належать 600 племенам аборигенів; до новозеландського варіанту — мова маорі [36,с.13]. Актуальний шлях запозичення австралійського і новозеландського варіанту англійської мови — прямий усний шлях запозичення. Часовий параметр свідчить про те, що вік автохтонних запозичень не перевищує трьохсот та двохсот років; з плином часу, аж до кінця XX століття, інтенсивність потоку автохтонних запозичень значно зменшилась, але як зауважують дослідження Macalister's corpus-based study, з роками вживання слів маорі збільшиться в NZE, а через неї будуть запозичені і в AUE [36, с.23].

Встановлено, що фонетичні особливості автохтонних одиниць не суперечать орфоепічним нормам англійської мови. З точки зору граматичних категорій, діє загальне правило: 94% у AUE і NZE — іменники. Більшість слів —

це власні іменники: імена місць, людей, організацій, світу взагалі. Семантичні характеристики автохтонних запозичень свідчать, що запозичення з мов корінного населення виявляються задіяними при номінації всіх сфер альтернативної (щодо рідної) реальності [4, с.6]. Асиміляційних процесів на всіх мовних рівнях зазнали всі автохтонні одиниці в обох варіантах, проте асиміляція не була глибокою, за допомогою запозичення з мов корінного населення англійська мова пристосовувалася до нових умов існування, що порушували рівновагу системи, іншими словами, запозичення є одним із способів адаптації. Значний обсяг запозичень (за даними У. Ремсона ~ 90%) на початок XX століття вийшов з ужитку. Запозичення починається вже під час сприйняття, обумовленого як особливостями реальності, що сприймається, так і властивостями власне сприйняття – загальнолюдськими та етнічно своєрідними, отримує свій розвиток у процесі концептуалізації та вербалізації і «реорганізації» концептуальної та мовної систем, які інкорпорують нові сутності в існуючі структури. Оскільки пізнавальні процеси не закінчуються на етапі асиміляції автохтонних елементів у системі мови, то й сам процес запозичення можна вважати таким, що триває [4, с.9].

Отже, як свідчить дослідження, значимість процесу запозичення як способу адаптації англійської мови до змінених умов існування, зумовлюється когнітивними і мовними механізмами адаптації, що забезпечують відновлення функціональної ефективності мови на нових територіях. Розглядаючи процес автохтонного запозичення в АУЕ спостерігаємо певну закономірність: переважає прямий усний шлях запозичення лексичних одиниць, вік яких не перевищує трьохсот, двохсот років; більшість іменників слугують для номінації предметів і явищ, які не існують у культурі загарбника, передбачається збільшення кількості автохтонних лексичних одиниць в англійській мові, пов'язане з відродженням культури і традицій аборигенів Австралії, а це зумовлює необхідність подальшого дослідження в таких напрямках: розглянути екстралінгвальні фактори та категорії розмежування автохтонних запозичень.

1.3 Мова засуджених у формуванні австралійського сленгу

За думкою низки дослідників [42, с. 22], неформальна лексика в контексті мовної ситуації в Австралії — це історично сформований лексичний шар австралійського варіанту англійської мови, що має власні лінгвістичні властивості. Основним джерелом формування особливого шару лексики, що позначається як неформальна лексика, є трансформований сленг. На сучасному етапі розвитку AuE дана лексика зберігає узагальнений оцінний компонент, проте втрачає багато типових рис сленгу [43, с. 62]. Локально-маркована лексика AuE є в межах компетенції будь-якого звичайного користувача мови в Австралії, входить в загальну лексичну сферу мови і більш не сприймається як аномальний периферійний розділ, але, без сумніву, демонструє соціальний потенціал мови, який прихований в нейтральній стандартній лексиці і явно виражений і посилений в лексиці, що бере початок в сленгу [44, с. 153].

Поява локально-маркованих лексичних одиниць в AuE, їх поширення і утвердження в стандартній мові тісно пов'язане з історико-соціальними умовами розвитку австралійського суспільства, з історією культури нації [45, с. 12]. На думку В. А. Хомякова сленг — це «особливий периферійний лексичний шар, що лежить як поза межами літературної розмовної мови, так і поза межами діалектів загальнонаціональної англійської мови, що містить з одного боку, шар специфічної лексики і фразеології професійних говірок, соціальних жаргонів і аргі злочинного світу, і, з іншого, шар широко поширеної і загальнозрозумілої емоційно-експресивної лексики і фразеології нелітературної мови» [50, с. 42]. «Сленг» визначається В. А. Хомяковим як «відносно стійкий для певного періоду, широко поширений і загальнозрозумілий шар лексики і фразеології в середовищі живої розмовної мови (іноді з фонетичними, морфологічними і синтаксичними особливостями), вельми неоднорідний за своїм генетичним складом і ступенем наближення до літературної мови, що має яскраво виражений емоційно-експресивний оціночний характер, і є часто протестом-насмійкою проти соціальних, етичних, естетичних, мовних та інших умовностей і авторитетів» [50, с. 57-58].

Аналогічної точки зору дотримується Ю. К. Волошин [51, с. 22-23], який розглядає сленг як неминучий наслідок кодифікації національної мови та як невід'ємний компонент і найбільш динамічний пласт в частині поновлення лексико-семантичної системи мови, що представляє в концентрованому вигляді базові мовні концепти. Сленг також відображає тенденції можливого розвитку мови в майбутньому.

Як свідчать результати досліджень деяких авторів [51, с. 27-38], на початку освоєння австралійського континенту сленг широко використовувався засланими злочинцями і їх конвоїрами, потім вільними поселенцями, в основному людьми малограмотними, що належали до соціальних низів суспільства. Поступово, одночасно з формуванням австралійського національного варіанту англійської мови стало змінюватися уявлення про мовну норму і ставлення до сленгу. На основі сленгу почав формуватися особливий шар лексики, що виходить за межі літературної норми, і який можна визначити як неформальну лексику. Цілком обґрунтованою видається точка зору Г. А. Орлова [52, с. 122-124], результати дослідження якого свідчать про те, що сленг активно проникає в літературну австралійську англійську, і при цьому він стає «джерелом поповнення великої підсистеми загальнонаціональної неформальної лексики», змінюючи звичне трактування норми і відношення до норми в мові.

Термін «неформальна лексика», на нашу думку, є більш відповідним для позначення досліджуваної лексичної підсистеми. Діючі в цій лексиці процеси ведуть до того, що підсистема неформальної лексики постійно розростається, стабілізується, відокремлюється від інших функціональних сфер національної мови, виділяється власними мовними властивостями, розширює межі використання, стає маркером особливого стилю. Неформальні одиниці також впроваджуються в публічну мову, що пояснюється як сучасними тенденціями соціально-культурного розвитку австралійського суспільства, так і історичними особливостями формування австралійської нації [53, с. 23]. Якщо для сленгу основною функцією є ідентифікація групової приналежності, то для

неформальної лексики — це ідентифікація певного, неформального, стилю, засіб встановлення контакту з масовою аудиторією, вираження знання сучасних напрямків масової культури, відображення мовних пріоритетів, модних мовних віянь [54, с. 12].

У сучасному AuE неформальна лексика входить в загальну лексичну сферу мови, при цьому, «в різній мірі зберігаючи оцінний компонент, втрачає багато типових рис сленгу, знаходиться в межах компетенції будь-якого звичайного користувача мови» в Австралії [55, с. 13]. Попередній аналіз специфіки і сфер функціонування неформальної лексики свідчить про те, що вона перестала сприйматися виключно як маркер низького соціального статусу мовця. Неформальна лексика досить широко використовується носіями австралійського варіанту англійської мови незалежно від соціального статусу, віку та професії. Сфера вживання неформальній лексики істотно розширюється, і переглядається ставлення до неї. Подібна лексика широко використовується в повсякденному усному мовленні, художній літературі і публіцистиці, де відіграє важливу стилістичну роль засобу досягнення виразності та експресії [56, с. 98-99]. Неформальна лексика часто використовується австралійцями як знак національної самоідентифікації. Подібна лексика продовжує фіксуватися в словниках сленгу, однак із зазначенням про її перехід в стандарт, і знаходить відображення в словниках нормативного австралійського варіанту англійської мови з позначкою *informal*.

На думку Г.М. Бабич [57, с. 168-171], австралійський сленг має три основних джерела:

- мова аборигенів (*billabong* (a waterhole), *jumbuc* (a sheep), *corroboree* (an assembly), *boomerang* (a curved throwing stick), and *budgerigar* (from *budgerie*, «good» and *gar*, «parrot»);
- рідні мови білих переселенців;
- вплив змішування мов в результаті міграції населення (*bonanza*, *biscuit*, *motorway*, *past the black stump* — описує незаселену, дику місцевість, позбавлену будь-яких ознак цивілізації, тобто внутрішні райони континенту).

Конкретно-варіантні особливості локально-маркованої неформальної лексики представлені в найбільш важливих для австралійців сферах, таких як області флори і фауни, ландшафт, скотарство і особливо вівчарство, видобуток золота і інші, характерні для Австралії області діяльності людини. Елементи сленгу постійно проникають в літературну мову австралійців, стаючи невід'ємною частиною мови. Значна частина слів і виразів стають надбанням не тільки молоді, деякі слова закріплюються на рівні літературної норми.

За попередніми результатами проведеного дослідження можна стверджувати про наявність наступних чотирьох способів утворення сленгу в AuE, які зводяться до того, щоб адаптувати англійське слово до дійсності і зробити його більш придатним для постійного використання:

- калька, тобто повне запозичення (цей спосіб утворення містить запозичення, граматично не освоєні тією чи іншою мовою, при цьому слово запозичується цілком зі своєю вимовою, написанням і значенням);
- полукалька, тобто запозичення основи (при переході лексичної одиниці з однієї мови в іншу, остання підганяє прийняте слово під норми не тільки своєї фонетики як в попередній групі, але і орфографії з граматикою);
- переклад: а) з використанням стандартної лексики в особливому значенні; б) з використанням сленгу інших професійних груп (в процесі перекладу працює механізм асоціативного мислення. До цієї групи належать лише ті слова, які раніше не мали ніяких сленгових значень. Але більш численною друга група — це лексичні одиниці, які набули свого сленгового перекладу шляхом використання лексики інших професійних груп);
- фонетична мімікрія (цей метод найбільш цікавий з точки зору лексикології. Він заснований на збігу семантично несхожих загальновживаних слів. Слово, яке переходить в сленг, набуває зовсім нового значення, ніяким чином не пов'язаного з загальновживаним. До цього явища також належать випадки звуконаслідування, без будь-яких подібностей зі словами з стандартної лексики).

В.А. Хомяков [58, с. 144-157] зазначив таку особливість австралійського сленгу, як превалювання римування. Він відносить австралійський римований сленг до розряду спеціального. Вивченню структурних особливостей римованого сленгу в АuЕ присвячені публікації Б.Ходжагельдієва [59, с. 115-119]. Ці лінгвісти сходяться на думці, що одиниці римованого сленгу зазвичай складаються з двох компонентів, а іноді з трьох або чотирьох. Однак переважна більшість одиниць римованого сленгу має в основному бінарну структуру. Часто вони є поєднанням слів літературного стандарту.

Просторічного характеру і особливого значення сленгові лексичні одиниці набувають через ускладнення словосполучень метафоричними або, що зустрічається набагато рідше, метонімічними перенесеннями. Досить поширеним типом сленгових римованих словосполучень є модель A + N: babbling brook — рима на «crook». Цей сленгізм має два лексико-семантичних варіанти: «злочинець, шахрай», тобто пряме значення рими і прикметник «нездоровий» (unwell), значення якого обумовлене метафоричним порівнянням з дзюрчанням струмка, що символізує «похрипування, хлюпання».

Деякі римовані австралійські сленгові одиниці є присвійними формами, тобто утворені за моделлю N's + N або N + of + N: dog's dinner — a shilling «шиллінг»: в основі семантики сленгізмів — порівняння за ознакою «убогість»; bundle of socks — think-box (the head «голова»). Серед одиниць римованого сленгу зустрічається модель N and N: bacon and eggs — legs «ноги».

Однією з особливостей австралійських римованих сленгізмів є скорочення їх зовнішньої форми після багаторазового використання. Причиною цього явища є те, що скорочення є, з одного боку, формою мовної економії а, з іншого, — людською мовною практикою.

Як правило, скороченню піддаються останні компоненти римованих виразів, при цьому зв'язок з імовірним словом повністю втрачається. Таким чином, значення елемента, що залишився засекречується двічі. Наприклад: knock me — скорочення від knock me silly, що є римою до «billy» «жерстяний

похідний казанок»; any Wee Georgie? — скорочення від сленгизмів Any Wee Georgie Wood? (ім'я популярного комедійного австралійського актора), який римується з Any good? (вираз з'явився в 1920 році і вживається досі).

При цьому, якщо слово, що мається на увазі стоїть у множині, залишений після скорочення перший елемент римованого виразу також є у множині, наприклад, Noah's Arks (sharks «акули») — Noahs. Іноді повна і скорочена форми римованого сленгизму співіснують, наприклад, Hawkesbury Rivers (shivers) і Hawkesburies [60, с. 12-14].

Елементи сленгу стали загальноновживаними багато в чому завдяки своїй образності та оригінальності. Широке поширення римованого різновиду сленгу є важливою особливістю вживання сленгу на території Австралії. Результати проведеного дослідження дозволяють говорити про те, що за своїм походженням англійська мова в Австралії є мовою людей з низьким соціальним і освітнім статусом. Саме з цієї причини в витоках AuE була переважно нелітературна мова перших білих поселенців Австралії, експлікована вельми широким спектром просторічч, діалектів і жаргонів. Проте, з часом елементи сленгу стали загальноновживаними багато в чому завдяки своїй образності та оригінальності.

РОЗДІЛ 2

ОСОБЛИВОСТІ ВИМОВИ, ГРАМАТИКИ, ФРАЗЕОЛОГІЇ ТА СУЧАСНИЙ СТАН АВСТРАЛІЙСЬКОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ

2.1 Основні відмінності вимови та граматики в австралійській англійській

Найперше, що вирізняє різні типи англійської мови це вимова людей, які нею розмовляють або ж акцент. І австралійська англійська не є виключенням. Адже британець завітавши до Австралії одразу помітить вимову, що відрізняється від своєї власної.

Вимова перших поселенців в Австралії спочатку відрізнялося від британської англійської, оскільки основну частину населення становили каторжники, представники соціальних низів, політичні засланці. Вони були носіями міських просторіч і діалектів, кокні, північних акцентів і діалектів. Спрощення вимови деяких звуків сталося внаслідок того, що більшість перших білих поселенців не мало освіти. Деякий вплив зробили особливості ландшафту і клімату. На нівелювання мовних відмінностей сильний вплив мала також велика мобільність населення і особливості економіки країни.

Австралійський акцент викликає настільки різну емоційно-оцінну реакцію, що дозволяє ученим говорити про нього як про феномен, який дивує і вражає всіх своєю яскравістю, барвистістю і незвичністю [9]. Ця унікальність відображена в реалізації наступних голосних звуків, наприклад: *hay, meal, high, hoe, how, who*. Aus accent розглядається як найважчий акцент, оскільки у австралійців самий flattest звук 'ah'.

У лінгвістичній літературі австралійська вимова нерідко описується у вельми різких виразах. Дане твердження не безпідставне, адже AusE веде своє походження від англійської мови нижчих верств суспільства XVIII століття, людей бідних і малоосвічених. При цьому вона знаходиться ближче всього до південно-східного діалекту британського варіанту англійської мови (кокні) з домішкою ірландського і деякою часткою шотландського діалектів.

На думку А. Мітчелла, австралійська англійська увібрала самі негативні та неприємні риси всіх англійських діалектів. Мова австралійців вважається грубою, характеризується як потворна, недбала, важка для розуміння, а також пов'язується з ознаками загального невігластва і ліні австралійців. Безумовно, все це не є загальновизнаною думкою і не може вважатися встановленим лінгвістичним фактом [54].

Як же ж говорять австралійці?

- вони говорять так, як ніби жують колючий дріт («they speak as though there's a piece of barbed wire clamped on both sides of their jaws»);

- вони говорять так, як ніби гелгочуть качки («An Aussie accent sounds like a flock of ducks»);

- вони «строчать» як «автомат» («a long flat line and words go along this straight line»);

- вони говорять так, ніби язик у них дерев'яний («The tongue is lying over an exercise ball and you can't let it get too busy») тощо [9].

До цих пір можна зустріти в літературі думки про те, що австрал.англійська має низький соціальний статус. Але це можна пояснити низьким ступенем дослідженості даного варіанту англійської мови. Оскільки за такий короткий період історичного розвитку австралійська англійська стала самостійним національним варіантом англійської мови в 1987, а також державною мовою Австралії, австралійці пишаються своєю мовою. AusE є не тільки унікальною манерою мовлення, але і особливим способом індивідуального і соціального вияву. Деякі вчені вважають, що австралійська вимова, відмінна від RP вимови, є знаком незалежності та індивідуальності австралійців як нації.

За останніми даними існує п'ять міфів, які пояснюють унікальність австралійського акценту. Згідно з першими трьома міфами, австралійський акцент формувався під впливом яскравого сонця, квіткового пилку, що літає в повітрі (при попаданні його в ніс звуки виходили більш назальними), і безлічі мух (що сприяло «недбалому мимренню крізь зуби» і менш інтенсивній

артикуляції). А. Мітчелл і А. Делбридж вважають вплив клімату на органи мовлення недоведеним, проте допускають можливість того, що клімат міг вплинути на артикуляцію звуків.

В якості особливостей артикуляційної бази AusE називають відносно слабку роботу губного артикулятора, що призводить до ослабленої лабіалізації австралійських звуків порівняно з відповідними британськими, а також до більш частого використання носового резонатора при вимовлянні голосних (twang) [25]. Типовий австралієць, коли говорить, практично не відкриває рота, при цьому нижнє піднебіння знаходиться в опущеному положенні.

Як вважає професор університету Маквори Ф. Кокс (F. Cox), австралійський акцент — продукт соціальної історії Австралії, а не клімату, пилку і мух. Австралійський акцент — це спосіб дистанціюватися від жителів Великобританії. Австралійський акцент — це змішаний акцент, покликаний уніфікувати мову людей, які говорили на різних діалектах і з різними акцентами [9].

Згідно четвертого міфу, австралійський акцент має свої корені в лондонському діалекті кокні, а саме:

- опущення у промові спиранта /h/ та його оказіональне вживання в позиціях, де він є зайвим;
- поява /r/ у таких інтервокальних позиціях, де це не викликається необхідністю: I saw - r - im;
- промовляння а (fate) майже як і (bite);
- промовляння о (hope) майже як ow (cow) і т. д.

П'ятий міф свідчить про велику варіативність акценту на всій території країни. У місті Мельбурн акцент вважається більш правильним і наближеним до RP (південного типу вимови). У Сіднеї акцент характеризується як «вільний» (relaxed). Жителя р. Брісбен можна зрозуміти в тому випадку, якщо він буде говорити вдвічі повільніше, ніж зазвичай, а жителі р. Аделаїда кажуть так неквапливо, що зрозуміти їх може навіть той хто тільки почав вивчати

англійську мову. На думку В. о. Ощепковой, в Австралії існують діалекти, або варіанти, кількість яких відповідає числу людей в цій країні іммігрантів [9]. Але, незважаючи на таке велике різноманіття відтінків акценту, австралійські вчені наполягають на тому, що акцент єдиний, і він зрозумілий всім жителям з різних куточків цієї великої країни. Поясненням цього факту може служити велика мобільність населення, особливо в колоніальний період. Акцент був визначально сформований в Сіднеї (як і перші колонії поселення колоністів були утворені саме на території цього міста) і вже потім він став поширюватися по всій території австралійського континенту.

Населення Австралії характеризується високим ступенем однорідності етнічного складу, воно європейського походження, а нащадки англійців складають 95%. Як показують дослідження австралійських лінгвістів, на даний момент в країні немає жодного місцевого чи соціального діалекту. Саме тому в цьому відношенні мовна ситуація унікальна і відрізняється від тієї, що панує у Великій Британії з її уельським, шотландським та іншими діалектами і напівдіалектами, чи від Сполучених Штатів, не кажучи вже про білінгвізм Канади. Пояснення цьому можна віднайти в історії країни: на відміну від США, до моменту об'єднання нації в єдину державу в колоніях-штатах Австралії не існувало діалектних різновидів мови.

Основними фонетичними особливостями австралійського варіанта англійської мови є те, що різниця між літературною мовою та просторіччям стосується виключно вимови. Існують відмінності у вимові географічних назв.

Зміна вимови в Австралії характеризувалася значним впливом «кокні» і набула його характерних рис – випадання окремих звуків, заміна одних звуків іншими, вставка звуків.

Особливість австралійської вимови полягає у тому, що часто вони скорочують слова та пропускають звуки та букви.

Таблиця 2.1

Звуковимова в британській та австралійській англійській

Британець	Австралієць
<i>air conditioner</i>	<i>egg nishner</i>
<i>Good day, mate</i>	<i>G'dye, myte</i>
<i>Why don't you have a cold shower?</i>	<i>Wyne chevva cold share?</i>

Австралійська англійська — це суміш American and British English, але є в ній і свої, корінні слова, які потрібно знати, щоб зрозуміти жителя Австралії. Ось, наприклад, підбірка слів «must know» (табл. 2.2)

Таблиця 2.2

Відмінності лексичного складу британської та австралійської англійської

British/American word	Australian word
<i>countryside</i>	<i>bush</i>
<i>chicken</i>	<i>chook</i>
<i>friend</i>	<i>mate, cobber</i>
<i>good day or hello</i>	<i>g'day</i>
<i>sweater</i>	<i>jumper</i>
<i>large ranch or farm</i>	<i>station</i>
<i>ketchup</i>	<i>tomato sauce</i>
<i>diaper</i>	<i>nappy</i>
<i>sausage</i>	<i>snag</i>
<i>umbrella</i>	<i>stormstick</i>
<i>Great!</i>	<i>Ripper!</i>
<i>milk</i>	<i>cow juice</i>
<i>cotton candy</i>	<i>fairy floss</i>
<i>beer</i>	<i>amber</i>
<i>candy</i>	<i>lollies</i>

<i>cookie</i>	<i>biscuit</i>

AusE вважається більш неформальною мовою, тому словом *mate* або *cobber* можна звернутися навіть до прем'єр-міністра. Також в австралійському варіанті англійської дуже часто зустрічаються скорочення, аббревіатури та пестливо-зменшувальні слова. А загалом всі ці цікавенькі слова можна назвати австралійським сленгом. Скорочення слів, це така австралійська фішка. Можна скоротити майже все. В основному групи слів скорочуються і закінчуються на *-o* та *-ie (-y)*.

Таблиця 2.3

Скорочення в австралійській англійській

<i>-o</i>	<i>-ie (-y)</i>	Abbreviations
<i>abo (aborigine)</i>	<i>Aussie (Australian)</i>	<i>Cuppa (cup of tea or coffee)</i>
<i>aggro (aggressive)</i>	<i>barbie (barbeque)</i>	<i>deli (delicatessen)</i>
<i>arvo (afternoon)</i>	<i>bikkie (biscuit)</i>	<i>hoon (hooligan)</i>
<i>bizzo (business)</i>	<i>brekkie (breakfast)</i>	<i>nana (banana)</i>
<i>bottleo (bottle shop/liquor store)</i>	<i>chokkie (chocolate)</i>	<i>roo (kangaroo)</i>
<i>doco (documentary)</i>	<i>Chrissie (Christmas)</i>	<i>ute (utility truck or vehicle)</i>
<i>milko (milkman)</i>	<i>exy (expensive)</i>	<i>BYO (Bring Your Own restaurant, party, barbecue etc)</i>
<i>vejjo (vegetarian)</i>	<i>oldies (parents)</i>	
<i>smoko (smoke or coffee/tea break)</i>	<i>sunnies (sunglasses)</i>	
<i>evo (evening)</i>	<i>prezzie (present)</i>	

Якщо ви будете жити в Австралії, вас почнуть не тільки називати *Sheila*, якщо ви дівчина, а ще й почнуть по своєму скорочувати ваше ім'я. Австралійці любляють робити це, додаючи закінчення *-za*. Так наприклад *Barry* перетворюється на *Bazza*, *Karen* на *Kazza*, а *Sharon* на *Shazza*.

Розглянемо особливості орфографії австралійського варіанту англійської мови. Написання в австралійському англійською майже повністю відповідає орфографії британського англійської; використовуються варіанти написання *-re* (*centre*), *-our* (*harbour*), *-ll-* (*travelling*), *-ise/ize* (*recognise/recognize*), але форма *-ise* більш поширена, із співвідношенням *-ise* до *-ize* 3:1, за даними Австралійського корпусу англійської мови, складеного словником Маккуоррі. Друковані засоби масової інформації керуються написанням, процитованими у національному тлумачному словнику Словник Маккуоррі (англ. *Macquarie Dictionary*) [51].

Отже, в Австралії правила орфографії більш схожі на британські, ніж на американські, що пояснюється історичним розвитком. Характерним є вживання суфікса *-ise* та спрощене написання низки слів. Граматичні розбіжності між австралійським та британським варіантами англійської мови незначні, хоча існують певні розбіжності у вживанні допоміжних дієслів *shall* і *should*, використанні негативних форм дієслова *used to*, допоміжного дієслова *do* тощо.

Багато відмінностей від класичного англійського спостерігаються в системі іменників. Наприклад, слово «данні», «інформація» в англійській мові має форму як однини, так і множини: *datum* – *data*. В австралійському варіанті буде використовуватися тільки форма множини, причому граматично вона буде узгоджуватися як форма однини: *The data is missed*. *Shall* в австралійській англійській використовується тільки для спонукання до дії: *Shall we go out?* *Should* використовується вкрай рідко, його замінює *would*. Застарілі форми *whilst*, *amongst* досі в ходу в австралійській англійській

2.2 Лексико-семантичні особливості австралійської англійської

Австралійська англійська має більше всього відмінностей від британського стандарту саме у лексиці [43].

Досить сильний вплив на австралійський варіант мав американський варіант англійської мови. Велика частина австралійського словникового складу збігається зі словниковим складом британського варіанту. Розрізняльні риси

австралійського варіанта не розподілені рівномірно по всьому словниковому складу мови, але концентруються в деяких областях, зв'язаних з областями діяльності, найбільш важливими і актуальними для австралійців.

Таблиця 2.4

Порівняння лексики британської та австралійської англійської

Австралійська англійська	Британська англійська (еквівалент)
<i>Station</i> – ферма	<i>Farm</i>
<i>Mate</i> – друг	<i>Friend</i>
<i>Bush</i> – сільська місцевість	<i>Countryside</i>
<i>Digger</i> – солдат в австралії	<i>Australian soldier</i>
<i>Jumpbuck</i> – вівця	<i>Sheep</i>
<i>Kiwi</i> – новозеландець	<i>New Zealander</i>
<i>Larrikin</i> – молодий хуліган	<i>Hoodlum</i>
<i>Wowser</i> – пуританін	<i>Puritan</i>
<i>Walkabout</i> – піша прогулянка, піший туризм	<i>Hiking</i>
<i>Chook</i> – курка	<i>Chicken</i>
<i>Lollies</i> – цукерки	<i>Candies</i>
<i>Pommy</i> (недобр.) – англієць	<i>Englishman</i>
<i>Feed</i> – їжа, трапеза	<i>Meal</i>
<i>Snag</i> – ковбаса	<i>Sausage</i>
<i>Cow juice</i> – молоко	<i>Milk</i>
<i>In two shakes</i> – дуже швидко	<i>In no time</i>
<i>Good oil</i> – надійна, правдива інформація	<i>Reliable information</i>
<i>Somebody/ Something is cactus</i> – щось не працює, хтось помер	<i>Someone is dead, something is not functioning</i>
<i>Noong</i> – дурний	<i>Stupid</i>

<i>Stormstick</i> – парасолька	<i>Umbrella</i>
<i>Good lurk</i> – добра робота	<i>Good job</i>
<i>Prang</i> – нещасний випадок	<i>Accident</i>
<i>Avro</i> – день	<i>Afternoon</i>
<i>Berko</i> – злий	<i>Angry</i>
<i>Amber</i> – пиво	<i>Beer</i>
<i>Bushranger</i> – злочинець	<i>Criminal</i>
<i>Pissed</i> – п'яний	<i>Drunk</i>
<i>Ace</i> – чудовий	<i>Excellent</i>
<i>Shove off</i> – іди звідси	<i>Go away</i>
<i>How are you going?</i> – як справи?	<i>How are you?</i>
<i>Grizzle</i> — жалітися	<i>Complain</i>

Це області флори і фауни, ландшафту, скотарства і особливо вівчарства, видобутку золота і інші, характерні для Австралії сфери діяльності людини. Отже, в даний час, в період розвитку культурних та економічних відносин між Австралією та іншими країнами необхідно вивчати не тільки англійську мову, але і її австралійський варіант. Це допоможе успішно здійснювати комунікацію, незалежно від сфери її застосування.

Регіональні відмінності в австралійській англійській виражені слабо; варіювання в даному варіанті обумовлено фактором соціального положення; найбільш простий прояв – поділ на мову міста і мову сільській місцевості. За оцінками лінгвістів, приблизно третина населення Австралії говорить на «широкому», яскраво вираженому діалекті (Broad Australian), трохи більше половини населення використовує «загальноприйняту, стандартну» австралійську (General Australian), і приблизно десята частина говорить на «витонченій» австралійській (Cultivated Australian), причому серед дівчат і жінок існує тенденція дотримуватися двох останніх варіантів. Характерну для австралійців мову можна проілюструвати наступними прикладами:

1. – Knife a samich? Що значить: – Can I have a sandwich? – Можна мені бутерброд?

2. – I'll gechawun inn a sec. – I'll get you one in a sec. – Один момент.

3. – Emma chisit? – How much is it? – Скільки це коштує?

4. – Attlebee aitninee. – That'll be eight ninety. – З Вас 8.90.

Прослідковуються наявності різного роду порушення порівняно з британським стандартним варіантом. Це, наприклад, неправильна побудова пропозиції 1. У цьому питанні відсутнє допоміжне дієслово *can*. Очевидно, що слово *knife* використовується тут і як смислове, і як допоміжне дієслово. А іменник *a samich* є австралійським варіантом англійського іменника *a sandwich*. Крім того, використовуються слова не британського походження, а австралійського – *gechawun*, *attlebee*, *aitninee*. Відповідно, відхилення від британської норми будуть простежуватися і при вимові цих слів і всього діалогу в цілому.

Регіональні відмінності в лексичному складі австралійського варіанта англійської мови стосуються найбільш поширених проявів культури: назв страв, установ, тощо, так як в різні штати Австралії прибували переселенці з різних держав: Польщі, Німеччини, Росії, Бельгії. Наприклад, варено-копчена свиняча ковбаса, звана «*fritz*» у штаті Південна Австралія, іменується «*devon*» — у штаті Новий Південний Уельс, «*Belgium sausage*» — на острові Тасманія, «*Empire sausage*» - у р. Ньюкаслі, «*polony*» - у штаті Західна Австралія, «*Windsor sausage*» - у штаті Квінсленд, і «*German sausage*» або «*Strasburg*» - в штаті Вікторія. Ці приклади свідчать про те, що при номінації продуктів (в даному випадку, ковбаси) використовуються або нові слова – *fritz*, *devon*, *polony* неанглійського походження, або англійські в поєднанні з визначеннями, що вказують на приналежність нових жителів країни до їх батьківщини. Очевидно, вихідці з Німеччини назвуть ковбасу «*fritz*» або «*German sausage*», а бельгійці «*Belgium sausage*».

Підготовчий клас у школі називається «*kindergarten*» в штаті Новий Південний Уельс, «*prep class*» («підготовчий клас») в штаті Вікторія і на острові

Тасманія і «reception class» («приймальний клас») в штаті Південна Австралія. Особняк з двох квартир («a semidetached house») називається maisonnette (фр. будиночок) в штаті Південна Австралія. Загальновживане слово «forest» («ліс») практично не вживається по відношенню до лісів Австралії, так як вони представляють собою світлі евкалиптові ліси і чагарники. Лісисту місцевість в Австралії називають «буш» від англ. «the bush» – чагарник. Поширеним вітанням є «g'day», скорочення від «good day» – «добрий день». Ще більш поширене звернення один до одного – «mate» («приятель»).

В австралійській англійській існують власні ідіоми (наприклад, «внизу під екватором» (англ. Down Under) – так називаються країни Австралія і Нова Зеландія), і окремі слова («sheila» – жінка від ірл. «Sheila» – поширене жіноче ім'я в Ірландії, «bloke» — чоловік). Вираз «fair dinkum» («щось справжнє, справді австралійське») перегукується з таким же виразом, що існував раніше в лінкольнширському діалекті, звідки він і веде своє походження. Має поширення римований сленг – «спадщина» переселенців-кокні. Зустрічаються особливі найменування та фрази: «порцелянова тарілка» (англ. china plate) – «хороший друг» (англ. good mate), «давайте подивимося» (англ. have a look) – «давайте капітана Кука» (англ. have a captain Cook), «акула» (англ. shark) – «Ноїв ковчег» (англ. Noah's ark) і т. д.

Серед засобів номінації поширені скорочення (документація – doco, перекур – smoko, футбол – footie тощо). Самоназва англо-австралійців також є результатом скорочення – «оззі» (англ. aussie), скорочене від «австралійці» (англ. Australians).

Деякі дослідники австралійської англійської порівнюють її з живим музеєм, в якому збереглися регіоналізми XVIII і XIX ст. з:

Ірландії: dust-up «бійка», tootsy (← foot) «нога» (дитяча вимова), corker «приголомшливий примірник» (про людину або речі);

Шотландії: billy (← bally) «відро з-під молока»;

Вустера/Йоркшира: larrikin «хуліган»;

Корнуолла: to fossick «ритися, порпатися; шукати золото»;

Центральних графств Англії (англ. The Midlands): to stonker (← to stonk): I am stonkered «Я змучений»;

Суффолка: clobber (← to cob) «приятель, друже»;

Кенту: clobber (← clubbered up «виряджений»);

англійської взагалі: tucker («їжа; [шкільна] їдальня»).

Однак існує і свій, самобутній австралійський сленг, що яскраво і влучно описує людей, ситуації. Вираз «за чорним пнем» (англ. «past the black пня») описує незаселену, дику місцевість, позбавлену всяких ознак цивілізації, тобто внутрішні райони континенту. Фольклор наділив ці райони певної містики. До таких виразів можна також віднести:

«Акуляче печиво» (англ. «shark biscuits») – серфінгіст-новачок;

«Не закричить, навіть якщо акула вкусить» (англ. «Wouldn't shout if a shark bit her») – характеристика скупі людини, що не бажає пригостити друзів випивкою (англ. «shout» означає «кричати», але також «пригощати когось випивкою».)

«Бумеранг» (англ. «boomerang») – що-небудь, наприклад книга, яку необхідно повернути.

Деякі вирази описують явища, що мають аналоги в інших варіантах англійської: «Сарафанне радіо»: «bush telegraph» («лісовий телеграф») в Австралії та «moccasin radio/telegraph» («мокасинне радіо») у Канаді. Певна кількість слів в австралійській англійській набули нових значень:

«station» – «розташування; станція», Austr E «тваринницька, вівчарська ферма»;

«bush» – «чагарник, місцевість, поросла чагарником», Austr E «ліс; сільська місцевість»;

«to tie up» – «зв'язувати; прив'язувати до чого-небудь», Austr E «прив'язувати тварину до стовпа».

Американців в австралійській англійській називають «сеппо» (англ. seppo), що утворено по ланцюжку «Yanks» – «Septic tanks» – «Seppos». Англієць можуть назвати ромму, rommie або rom (етимологія неясна; основний сенс –

червоний колір (від «pomegranate» – «гранат»), можливо колір форми британських солдатів, колір щік у британських іммігрантів, або від аббревіатури на одязі ув'язнених – POM (Prisoner of Motherland)). Запозичення з американської англійської на рівні лексики представлені словами «bonanza» – «багата золота жила». Слово «biscuit» («печиво») існує поряд з американським «cookie», британське «motorway» («шосе») – разом з американським «freeway». «Вантажівка» – американське слово «truck», але «бензоколонка» – британське «petrol station».

Фразеологічний фонд австралійського варіанту англійської мови є складним гетерогенним утворенням, в складі якого знаходяться три різновиди фразеологічних одиниць: фразеологізми загальноанглійського фонду – ядро фразеологічних підсистем варіантів англійської мови, специфічно національні фразеологізми – австралізми, і асимільовані в австралійському варіанті англійської мови фразеологічні одиниці – американізми і брітіцизми. Питома вага і сфера вживання кожної з цих складових частин фразеології різна.

В австралійській фразеології виділяються наступні сфери вживання:

1. життя у віддалених районах Австралії;
2. флора і фауна;
3. сільськогосподарська та тваринницька лексика;
4. міської сленг;
5. молодіжний сленг;
6. шкільний сленг;
7. військовий сленг;
8. спортивний сленг;
9. злочинський жаргон [15].

В австралійському варіанті зустрічається паралельне використання в якості еквівалентів різноваріантності фразеологізмів, наприклад, брітіцизма і австралізма, сфера застосування яких, як правило, різна: брітіцизми частіше

використовуються в книжково-писемній мові, а відповідні австралізми — в повсякденній усно-розмовній мові.

Функціонування австралійських фразеологізмів територіально обмежене. За межами країни вони, як правило, не використовуються, тоді як багато їх брітіцізми і американізми використовуються у всіх регіональних різновидах англійської мови.

Більшість австралійських фразеологічних одиниць субстантивної групи двокомпонентні. Залежно від способу вираження визначення в цій групі представлені такі основні структурно-семантичні типи: AN, N2N1, N2's N1, N1 of N2, A N1 of N2, наприклад: *southerly buster* «холодний вітер з моря в Сіднеї», *bush lawyer* «винахідливий чоловік, той, хто за словом в кишеню не полізе» (також значення «некомпетентний юрист»), *Buckley's chance* «один шанс з тисячі», *Back of Bourke* «внутрішня частина країни», *fair crack of the whip* «порядне, чесне звернення».

Група ад'єктивних фразеологізмів австралійського варіанта представлена в основному образними порівняннями, які більш популярні серед австралійців і використовуються ними частіше, ніж носіями інших різновидів англійської мови. Компаративні фразеологізми австралійського варіанта поділяються на ад'єктивних і дієслівні.

За семантикою австралійські компаративні фразеологізми діляться на сім підгруп:

1) компаративізми, побудовані на зоонімах (найбільш велика підгрупа). У їх складі використовуються назви диких і свійських тварин, птахів, комах і плазунів: *poor (miserable) as a bandicoot* «дуже бідний», *run like a hairy goat* «погано виступати на скачках» (про коней), *pretty as a galah* «гарненький».

2) компаративізми з компонентами — флористичними назвами в основному дерев: *mad as a gumtree full of galahs* «дуже дурний», *tough as a pice of half-dry wondin wood* «невтомний», *tough as a seasoned mulga* «дуже впертий».

3) ад'єктивні і дієслівні компаративізми, побудовані переважно на чоловічих іменах і прізвищах австралійців за походженням: *game as Ned Kelly* «дуже сміливий», *bet like the Watsons* «ризикувати великою сумою», *mean as hungry Tyson* «дуже скупий»; «підлий».

4) фразеологізми, побудовані на австралійських топонімах: *shabby as a Queensland (Barcoo) tramp* «дуже бідний, зубожілий», *go (shoot) through like a Bonbi tram (bus)* «швидко зникнути».

5) австралійські компаративізми з компонентами — назвами предметів і реалій побуту населення (одна з найбільш великих груп). Велика частина їх являє собою експресивно-емоційні утворення, як правило, характеризують негативні якості людини: *crazy (silly) as a two-bob (half-penny) watch* «дуже дурний», *go (fight) like a threshing machine* «сильно відлущувати когось або добре битися».

6) компаративізми з компонентами, вираженими словами загальноанглійського фонду і австралізмами аборигенного походження, які позначають об'єкти місцевості і поняття, пов'язані з природно-кліматичними особливостями континенту: *Australian as the billabong* «корінний, австралійський», *end (put out) like the bushfire* «розправитися безжально, знищити», *get on like a bushfire* «швидко домогтися успіху».

7) фразеологізми, побудовані на назвах професій і прізвиськах: *fat as a Chinky's horse* «дуже товстий», *swear like a bullock driver (bullock, cow-cocky)* «виражатися грубо».

Основною тенденцією створення фразеологічних компаративізмів є метафоризація якостей, властивостей і ознак, притаманних представникам тваринного і рослинного світу Австралії. Використання в якості об'єкта порівняння таких компонентів, як австралійські топоніми і антропоніми, спостерігається рідше.

Група дієслівних фразеологізмів дуже велика. Цікавим є різноманітність їх внутрішньої структури. Серед них виділяється дієслівно-об'єктивна, дієслівно-обставинна і компаративна підгрупи. Дієслівно-об'єктивна представлена в

основному структурно-семантичними типами VN, V N2's / A N1, V p N, V N1p N2, VA p N, наприклад, run a banker (про річку) «виходити з берегів, переповнюватися», hump the bluey «пересуватися по країні в пошуках роботи», keep nit «вартувати», drop one's bund «піддаватися паніці», просторічне «народити завчасно», me the raw prawn «відчувати невдачу», drink with the flies «пити на самоті», run rings round somebody «обігнати»; «заткнути за пояс». Глагольно-обставинні фразеологізми мають у своєму складі обставини місця, go bush «здичавіти» (про худобу), «сховатися, сховатися» (про людину). До адвербіальних фразеологізмів відносяться австралізми: home on the pig's (sheep's) back «вдало», on one's Pat Malone «самотньо». Група міждомітних фразеологізмів представлена великою кількістю варіантних одиниць: speed (stone, starve, stiffen) the crows (wombats, lizards, mice) — вигуки, що виражають невдоволення.

Отже, австралійська англійська особливої плутанини не викликає. Орфографія британська, лексика в основному — теж, з домішкою американських слів і мікродомішкою слів з мов аборигенів (kangaroo, billabong etc.). В цілому, відмінностей не дуже багато, хіба що у імовірно безкласовому австралійському суспільстві мова неформальніша інших територіальних варіантів. Можна говорити «Hi» і «mate», навіть прем'єр-міністру. Є ще тенденція в австралійській англійській скорочувати обігові слова, наприклад, arvo (afternoon), brekkie (breakfast), doco (documentation), процвітає місцевий сленг і типові австралійські обороти на кшталт She 'll be right, No worries. Для повного розуміння такої мови необхідно вивчити особливості комунікації на основі австралійського варіанта англійської мови. Крім відмінностей у вимові слів, австралійці вдаються до скорочень і пропусків звуків. Іноді це може призвести до помилки в розумінні сенсу вислову

РОЗДІЛ 3

ХАРАКТЕРНІ РИСИ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ АВСТРАЛІЙСЬКОГО ВАРІАНТУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ (НА ПРИКЛАДІ ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ АВСТРАЛІЇ)

3.1 Особливості лексики та лінгвістичних засобів, що використовуються в періодичних виданнях Австралії (на прикладі газет «The Sunday Times», «The Courier-Mail», «The West Australian», «The Advertise», «The Saturday Paper»)

Основою будь-якого стилю є загальновживана лексика, так як вона представлена у всіх типах літературного, книжково-писемного та усномовленнєвого матеріалу, адже саме ця лексика створює ту основу, на якій взагалі можливе розуміння. Загальновживана лексика створює той фон, на якому виділяються, з яким вступають у відповідні відношення різноманітні елементи словникового складу мови. Мова газети – різновид мови масової інформації в її писемній формі, вона рясніє штампами – готовими зворотами, часто цілими невеликими реченнями.

До характерних ознак газетно-публіцистичного (інформаційного) стилю, який використовується в періодичному виданні зараховують такі:

- економія мовних засобів, лаконічність викладу в поєднанні з інформаційною насиченістю;
- відбір мовних засобів за принципом їх зрозумілості;
- наявність суспільно-політичної лексики, переосмислення лексики інших стилів;
- використання типових для стилю мовних стереотипів, кліше;
- жанрова різноманітність і пов'язана з цим різноманітність стильового використання мовних засобів: багатозначності слів, мовних зворотів, зокрема метафори, метонімії, синекдохи.

Крім того, мова газети найчутливіше реагує на будь-які зміни в суспільстві, що позначається передусім на так званих словах, словосполученнях, які становлять ядро лексики газетної мови. Ця лексика пов'язана з ідеологією, спрямованістю конкретного видання.

Своєрідна проникність мови газети зумовлюється реалізацією її інформативної функції, необхідністю повідомляти про найважливіші події. У комплексі ЗМІ газеті належить особливо важлива роль. Загальний конструктивний принцип газетного повідомлення полягає в чергуванні фактологічно конкретного та узагальненого матеріалу, образного й абстрактного, логічного й емоційного. Інформаційно-газетний стиль обмежує термінологічну лексику й фразеологію, притаманну офіційно-діловому та науковому стилям, та збільшує питому вагу образної емоційно-забарвленої лексики. Але й ці тексти, можуть зазнавати часом інтенсивного впливу художнього чи публіцистичного жанрів (і це позитивна ознака сучасної газетної мови), так же само художні та публіцистичні матеріали в газеті нерідко видозмінюються під впливом елементів інформації. Адже чистих жанрів та мовних стилів, тим більше в газеті, не буває [17].

Важливу роль у газетно-публіцистичному стилі відіграють терміни певної тематики, імена та назви, а також особливий характер заголовків, широке використання газетних кліше, наявність елементів розмовного стилю і жаргонізмів і т.д. крім того, для газетно-інформаційних текстів характерне використання фразеологічних зворотів, що найчастіше зустрічаються у даному жанрі, у відповідності до його цілеспрямованості.

Основу мови газетно-публіцистичного стилю складає книжково-повсякденна лексика, що являє собою поєднання елементів лексики і синтаксичних структур різних стилів. Але треба зазначити, що при цьому частково зберігається чи втрачається стилістичне забарвлення. Книжковий характер мови газетного стилю визначається тим, що він виражає цілісну інформацію, заздалегідь продуману та організовану.

Широке використання в газетно-інформаційному повідомленні імен та назв робить повідомлення конкретним і співвідносить дані відомості з певними особами, закладами чи районами. Це передбачає значні попередні (фонові) знання у Рецептора, які допомагають йому пов'язати назву з об'єктом, що називають. Назви та імена досить часто використовуються в газетно-інформаційних матеріалах у скороченій формі. Часто ці скорочення можуть бути невідомими широкому колу читачів і їх значення тут же розшифровуються. Але існує багато таких скорочених назв, до яких читачі газети давно звикли, і тому їх не потрібно тлумачити. Сюди належать назви партій, різних організацій та посад, прізвища відомих політичних діячів і діячів культури, географічні назви. Подібні скорочення зустрічаються у газетних текстах, незалежно від їх тематики.

Що стосується фразеології, то стиль визначається широким використанням готових формул або кліше. Тут виділяються численні вставні звороти, що вказують на джерело інформації, стійкі словосполучення із стертою образністю[7]

При кількісно-якісній характеристиці газетної лексики слід відмітити великий відсоток власних імен: топонімів, антропонімів, назви відомств та організацій і т. д., більш високий в порівнянні з іншими стилями відсоток числівників і взагалі слів, що відносяться до лексико-граматичного поля множинності, і велику кількість дат. З етимологічної точки зору велика кількість інтернаціональних слів і схильність до інновацій, які все ж швидко перетворюються на штампи.

Розглядаючи лексику в денотативному плані, слід відмітити відсоток абстрактних слів, хоча інформація, як правило, конкретна. В плані конотацій відмічається велика кількість не скільки емоційної, скільки оцінної та експресивної лексики.

В газеті експресивність — це не тільки лексико-семантична, а й комунікативно-прагматична категорія, оскільки служить для створення переконливості матеріалів мас-медіа, активізації уваги читача та

налагодження з ним контакту, а також для вираження певної оцінки явищ, фактів, подій. Експресивність у межах газетного дискурсу свідомо створюється журналістом відповідно до його комунікативного задуму.

Лінгвістичний аналіз газетних текстів засвідчує, що емоційно-експресивну оцінку забезпечує й посилює вживання різноманітних фонетичних, словотвірних, морфологічних, лексико-фразеологічних засобів, а також синтаксичних і стилістичних конструкцій, які є досить продуктивними. Різноманітні засоби експресивізації не лише активно взаємодіють між собою, а й компенсують або посилюють один одного. Виділення пласту лексем із фонетичними показниками експресивності ґрунтується передусім на виразності, незвичності, нетиповому фонетичному оформленні слова, яке яскраво виражає відповідне значення (звукосимволічні слова, звуконаслідування, наявність специфічних звукосполучень і под.).

Як експресивний засіб у газетних текстах часто використовують терміни, чому сприяє їхнє переносне вживання.

У газетному дискурсі широко використовують власне розмовну лексику, яка виконує низку функцій, зокрема оновлює образність, створює колорит розмовності, поживляє виклад, уживається для характеристики персонажів.

Морфологічні засоби експресивізації менш виразні, ніж лексичні та словотвірні, бо вони виявляються на більшій площині тексту, ніж слово. Найчастіше вони набувають емоційно-експресивного забарвлення лише в межах певного контексту.

До синтаксичних засобів вираження експресії у дискурсі відносимо такі синтаксичні конструкції, за допомогою яких журналіст привертає увагу читача, спонукає до сприйняття і роздумів, висловлює емоційну оцінку актуальних подій суспільно-політичного життя.

Широку гаму емоційно-оцінних значень із високим ступенем експресії реалізують питальні речення, кількісний показник яких у досліджуваних текстах досить високий. Питальні конструкції розкривають емоційно-оцінне значення за допомогою авторизовано-оцінних запитань, не тільки служать

міркуванням, питанням, а й підкреслюють потрібну думку, виражають припущення, обурення, осуд, незадоволення, здивування, заперечення.

Окличні речення в газетному мовленні реалізують емотивно-експресивну функцію мови, передають емоційне ставлення автора до зображуваної ним події чи особи, відтворюють оцінку (презирство, іронію, віру, замилювання), спонукання до дії. Спонукальні конструкції містять наказ, заклик, побажання, пораду, дозвіл, пересторогу, волевиявлення автора.

Із метою максимального впливу на свідомість адресата автори газетних текстів звертаються до стилістичних засобів експресивізації мови – тропів та стилістичних фігур, таких як: метафора, порівняння, епітет, гіпербола, персоніфікація, алегорія, перифраз, іронія, інверсія, еліпс, парцеляція, що створюються при вживанні слів і словосполучень у образно-переносному значенні. Вторинні номінації надають суспільно-політичним та масово-інформаційним текстам образності, експресивності, оригінальності.

Графічні засоби експресивізації – це специфічні утворення, що супроводжуються графічними видозмінами переосмислюваного компонента, завдяки чому він більше увиразнюється й привертає увагу читача. За їх допомогою автор свідомо підкреслює ті важливі моменти статті, які вважає актуальними, прагне донести до читача основну ідею або створити багатогранне експресивне мовлення. Для візуально-прагматичного оформлення газетних текстів послуговується такими графічними засобами, як:

- 1) написання окремих літер, частини слова шрифтом, що відрізняється від шрифту всього тексту;
- 2) написання слів чи речень із великих літер;
- 3) розділення слова дефісами;
- 4) використання піктограм (!), (!!!).

Очевидно, що ЗМІ в Австралії є важливим компонентом різних сфер діяльності. Вони є доступними та обслуговують широкий спектр аудиторії. Для цієї роботи інтерес становлять певні ЗМІ – це австралійська преса. Згідно з сайтом «Історія австралійської преси», в Австралії випускається приблизно 530

газет, з них 48 щоденних. Спочатку більшість австралійських газет були пов'язані з сімейними династіями: The Sydney Morning Herald — з Фейрфаксами, мельбурнська The Age — з Саймами, хобартська The Mercury — з Девісами і так далі. Але зараз газети вийшли за межі сімейної справи. На сьогоднішній день наймогутнішими корпораціями серед газетних ЗМІ є News Corp. Ltd та John Fairfax Holdings. News Corp. Ltd випускає такі газети, як The Australian, The Daily Telegraph, The Mercury, Advertiser та багато інших. Щодо John Fairfax Holdings, ця компанія випускає одну з найстаріших газет The Sydney Morning Herald, The Age та інші. Основним джерелом зарубіжної інформації в даний час є агентство Australian Associated Press, створене в 1935 на кооперативних засадах власниками газет і радіостанцій.

Лексичний склад AuE в газетному дискурсі і зміни в ньому представляються нам особливо цікавими, так як ця лексика злободенна, оскільки вона безпосередньо звернена до соціально-політичної дійсності. З цієї ж причини вона і дуже рухлива. У ній, звичайно ж, реалізується і кумулятивна функція мови, яка полягає в передачі позамовного досвіду даної мовної спільності і обумовлює зміст в лінгвістичному знаку екстралінгвістичної інформації, що позначається в лінгвістиці і лінгвокультурології терміном «культурний компонент значення слова». Важливо, однак, відзначити, що в даному випадку екстралінгвістична інформація відображає дуже специфічну історико-культурну та мовну ситуацію в її мас-медійному розумінні, тобто в текстах, не розрахованих «на вічність», зате маючих на меті безпосередньо моделювати і свідомість, і поведінку свого адресата в конкретних соціально-політичних умовах. До таких можна віднести, наприклад, якусь виборчу кампанію або суспільну дискусію, коли конкуруючі партії, агітуючи своїх потенційних прихильників, прагнуть апелювати до тих чи інших образів австралійця, які вони вважають найбільш цінними. Свій адресат виникає і тоді, коли обговорюється роль і місце якої-небудь традиційної австралійської культурної цінності, зафіксованої в свідомості австралійців за допомогою культурно-маркованого слова або виразу. Поряд з поняттям «культурні

цінності» можна говорити і про чесноти як в виразі the old Australian virtue, які присутні в нашому матеріалі і відображають риторику християнського дискурсу. Крім того, поняття «культурні цінності» межує з поняттям культурних стереотипів.

Звернемося тепер до джерел, які стали основою нашого дослідження. Це дві газети, які є одними з найпопулярніших і багатотиражних газет в Австралії, але мають різний формат. The Daily Telegraph Aus була обрана як приклад газети-таблоїда, а The Australian — як приклад широкоформатної газети.

The Daily Telegraph – щоденна австралійська газета, заснована у 1879 році та підтримує консервативні погляди. Існують відомості, що за відсотком довіри ця газета стоїть на другому місці серед усіх австралійських газет. Згідно з дослідженням австралійського новинного веб-сайту «Crikey» (2016) відсоток довіри аудиторії становить 56%.

Як і більшість сучасних видань, The Daily Telegraph має електронну версію. Сайт газети містить п'ять обширних розділів, які висвітлюють суспільно-політичне життя Австралії: новини (news), спорт (sport), розваги (entertainment), бізнес (business), стиль життя (lifestyle).

The Australian також є щоденною австралійською газетою, вперше опублікованою 14 липня 1964 року. За індексом довіри австралійців ця газета стоїть на першому місці (63%).

Газета також має сайт, розділи якого дещо відрізняються від розділів на сайті The Daily Telegraph. Наприклад, крім основних розділів (новини, спорт, бізнес, стиль життя) існують такі, як технології (tech), мистецтва (arts), державні справи (national affairs), засоби інформації (media) і вища освіта (higher ed).

У цьому дослідженні в центрі уваги будуть статті, присвячені суспільно-політичному життю Австралії, в яких автори ЗМІ, активно використовують австралізми. Крім того, особливий інтерес для дослідження також представляють розділи, пов'язані з культурою та способом життя австралійців.

3.2 Дослідження лексичного складу мови австралійської періодики (на прикладі «The Daily Telegraph» і «The Australian»)

Отже, спробуємо проаналізувати особливості функціонування австралізмів у газетному дискурсі та виявити їхню роль у вираженні австралійської ідентичності. Джерелом матеріалу були обрані онлайн-версії газет The Daily Telegraph і The Australian. Вибірка з The Daily Telegraph склала 60 одиниць з 56 статей, вибірка з The Australian — 50 одиниць з 37 статей. Таким чином, загальна вибірка склала 110 одиниць із 93 статей, опублікованих у період з 2015 по 2021 роки.

Для пошуку австралійських елементів застосовувався насамперед метод суцільної вибірки (для статей останнього п'ятиріччя), а також метод спеціального пошуку).

Схема запису знайдених австралізмів, необхідна для аналізу, виглядала наступним чином:

слово, визначення слова згідно з Australian National Dictionary, у деяких випадках – the Macquarie Dictionary або Oxford Dictionaries,

контекст, в якому було вжито австралізм, і наш коментар до нього (дод.).

Отримані дані підкріплювалися перевіркою частотності використання австралізмів в обох газетах, вивчення інших контекстів, в яких використовувався австралізм (при високій частотності близько 150 контекстів для однієї одиниці).

Крім цього, ми також звернулися до матеріалів австралійського словника-тезаурусу з сайту Macquarie Dictionary, який дозволив нам проаналізувати не тільки визначення австралізмів, але й співвіднести їх з іншими лексичними одиницями, пов'язаними з ними семантично.

У даній роботі розглядаються практично всі традиційно виділені дослідниками типи австралізмів:

1) австралізми, що належать системі AuE, але відсутні в системі BrE, тобто належать до безеквівалентної лексики і тому здатні створювати лінгвокультурну асиметрію і дисонанс;

2) австралізми, що за своїм походженням належать до субстандартної лексики в BrE, але отримали подальший розвиток в AuE і тому змінили свій соціолінгвістичний і / або стилістичний статус;

3) австралізми, що представляють собою шар суспільно-політичної лексики;

4) австралізми, які зазнали змін у їх конотативному значенні, і тому належать до фонові лексики;

5) ключові слова австралійської культури, згадані в роботі Анни Вежбицької (наприклад, *to dob in* 'доносити', *to chiack* 'дражнити', *to yarn* 'розповідати історії', *to shout* 'пригощати', *to whinge* 'нити'), що увійшли в Australian National Dictionary [Wierzbicka, 1997];

6) слова-етноніми неформального реєстра типу Aussie, abo / abbo і т. д.

До цього переліку слід, однак, додати австралізми на базі автохтонних мов Австралії, які активно застосовуються в місцевій пресі.

Так, елементи, що належать системі AuE, але відсутні в системі BE, тобто безеквівалентна лексика, були переважно запозиченнями з мов аборигенів (наприклад, *humpty*, *nunga*, *koori*).

Були виявлені і австралізми, що за своїм походженням належать до субстандартної лексики в BE, але розвивалися в AuE (близько 25%). Це такі австралізми, як *dunny*, *to fossick*, *burl*, *gig* тощо.

І, нарешті, австралізми, які представляють суспільно-політичну лексику, наприклад, *to shirtfront*, *battler*, *standover*, також становлять значну частину вибірки у зв'язку з рубриками та темами статей, автори яких вдавалися до використання австралійських елементів.

Фонова австралійська лексика була представлена насамперед лексевою *bush*.

Також не можна не згадати використання ключових слів *a yarn, to dob in, to whinge*, хоча не всі широко вживаються в даний час.

Проте слова-етноніми неформального регістру, особливо Aussie, були вкрай частотні.

Отже, спробуємо проаналізувати особливості функціонування австралізмів у газетному дискурсі та виявити їхню роль у вираженні австралійської ідентичності.

Почнемо з австралійських елементів, що виражають позитивну оцінку австралійської дійсності і способу життя. На нашу думку, в них відображаються ті уявлення про світ і ті життєві цінності, на володіння якими австралійці претендують і які вони готові відстоювати. В цілому можна сказати, що з точки зору австралійської преси позитивні риси людини містять, в порядку значимості, такі: чесність, справедливість, готовність багато і наполегливо працювати і відкритість. Показова саме послідовність («ранжування») цих культурних, в широкому сенсі, цінностей і, зокрема, пріоритет такої риси характеру, як чесність.

Особливість австралійської ментальності на тлі інших англomовних культур британського кореня полягає, мабуть, в тому, що саме поняття «позитивні риси характеру», культурно прийнятні моделі поведінки, отримало в ній свій «австралійське» розвиток. Наприклад, «дивацтво», яке традиційно приписують англійському національному характеру (позначається в AuE виразом *being a dag*) зустрічається «пліч-о-пліч» з «хуліганством» (позначається словом *larrikinism*). Очевидно, що ці поняття якимось чином доповнюють один одного і на австралійському ґрунті набули особливої актуальності як виразники протесту проти посягання на свободу особистості. Можливе й інше трактування «дивацтва», що межує з «хуліганством»: реакція на часто згадувану англійську манірність.

Важливість взаємопов'язаних понять «чесність» / «справедливість» виражена австралізмами *fair dinkum* (чесний, справедливий) і *fair go* (рівні можливості). При цьому слово *dinkum*, що має значення *a due share of work*,

прийшло з діалектного BrE, тобто зазнало процесу «облагородження». Дані одиниці фігурують найчастіше в політичних і економічних статтях з розділів «Opinion», «National affairs» і «Business».

Вираз *fair go* виявилося найбільш частотним в виділеній групі: в «The Australian» виявлено 5970 випадків його використання, в «The Daily Telegraph» — 7750. Ця частотність вказує на існування потенційно досить серйозної проблеми в житті сучасної Австралії. Автори статей часто позначають за допомогою цього виразу втрату рівних можливостей сучасними австралійцями.

Вираз *fair dinkum* — «чесний», в більшості контекстів фігурує як визначення — його типові контексти *the fair dinkum stuff*, *fair dinkum champion*, було другим за частотністю в даній групі. При цьому впадає в очі величезний і тому значимий розрив між частотою його вживання в «The Australian» («всього» 868 випадків) і в «The Daily Telegraph», де було виявлено 4 190 входжень цієї одиниці. Відзначимо, що в австралійському тезаурусі слово *dinkum* входить в два семантичних поля, пов'язаних скоріше асоціативно: «nation» і «goodness», тобто нація і доброта, добро, шляхетність. Це говорить про те, що для австралійців поняття «хороший», «добрий» і «чесний» тісно пов'язані з поняттям про справжнього австралійця, і він не хто інший, як *fair dinkum Aussie*.

Що стосується слів, співвіднесених з поняттям важкої і наполегливої роботи, таких як *battler* — «людина, що бореться за існування» і *hard yakka* — «важка робота», то їх частотність також досить висока. Слово *battler*, похідне від дієслова *battle*, відображає історію формування австралійського народу, який складається переважно з переселенців, яким колись довелося боротися за виживання зі стихією та іншими обставинами. Більш того, згідно з даними австралійського тезауруса, *Aussie battler* входить в семантичне поле «ordinariness (ordinary person)», і це підтверджує те, що австралійці природно сприймають себе як націю *battlers*.

Австралізм *battler* (людина, що бореться за існування, не боїться труднощів життя) регулярно зустрічається і в політичному дискурсі (на цей раз набагато частіше в «The Australian» 2 390 і тільки 730 в «The Daily Telegraph», що можна пов'язати з суспільно-філософською позицією самих видань), і найчастіше використовується в двох словосполученнях: Australian (або Aussie) *battler*, а також Howard's *battlers*. Використання першого стійкого словосполучення в статтях обумовлено культурною пам'яттю нації, прагненням сучасних журналістів підкреслити складність умов, потрапивши в які переселенці були змушені наполегливо працювати, щоб поліпшити своє життя. Так, введення в текст похідного словосполучення Australian *battler spirit* (австралійський дух бійця) можна розуміти як апеляцію до досвіду в чомусь героїчного минулого. А ось друге словосполучення тісно пов'язане з політичною історією Австралії, а не з поточним життям країни. Джон Говард — це колишній лідер ліберальної партії Австралії, який займав пост прем'єр-міністра Австралії з 1996 по 2007 р. А Howard's *battlers* — це той австралійський електорат, найчастіше виробничі робочі, який підтримував Говарда і його коаліцію протягом багатьох років, принісши йому славу одного з найбільш знаменитих політичних діячів країни.

Австралійцям виявилася не чужа, як говорилося вище, і така риса, як «дивацтво», до якої вони ставляться з часткою гумору. Статті з австралізмами *larrikin* — хуліган і *dag* — дивак передають ідею про те, що австралійцям властивий свій власний тип поведінки (своєрідне «хуліганство» і деяка «розбещеність»), який до цього часу відповідно культурних цінностей Британії вважався безумовно неформальним (тобто ознакою погано вихованих людей), але тепер став претендувати в Австралії на статус цілком допустимої демократичної норми, якою можна навіть пишатися. Так, вираз *our «larrikin» nature* говорить про включення даної риси в свій культурний код, про позбавлення від колишнього колоніального комплексу культурної неповноцінності, успадкованого з колишньої метрополії. Лексема *larrikin*

активно використовувалася в обох газетах, але розрив між двома газетами знову був великим 1 620 використань в «The Australian» проти 3 850 — в «The Daily Telegraph»; і у всіх випадках вона мала позитивну конотацію. Найвживанішим словосполученням було *larrikin spirit* — хуліганський дух. В «The Daily Telegraph» наводяться дані про те, що більше 60% австралійців вважають, що зникнення поняття *larrikinism* — хуліганство з культури було б поганою ознакою. З точки зору культурної еволюції важливо те, що це слово, хоча і позначає «хуліганську» манеру поведінки, явно володіє тепер позитивними конотаціями — бути трохи хуліганом для австралійця вже добре, і це, можливо, пов'язано з процесом демократизації культурно-мовних норм, що активно розвиваються в усіх лингвокультурах «англо» внутрішнього кола: *King's English* давно вже перестав бути зразком для наслідування.

Зрозуміло, що крім австралізмів, що виражають позитивну оцінку, існує не менше число австралізмів, що виражають різко негативне ставлення в суспільстві до деяких рис характеру і типів поведінки сучасних австралійців. Незважаючи на демократизацію звичок і норм поведінки, в австралійській культурі все одно залишається поняття *bogans* (грубі, неотесані люди), вони неохоче ставляться до *dobbers* — донощиків, *bludgers* дармоїдів і їм подібних, адже всі ці люди заперечують ті австралійські культурні цінності, які виражені в австралізмах з позитивними значеннями.

В останні роки в Австралії люди стали частіше скаржитися і «нити» з різних дрібних побутових приводів. Є відчуття, кажуть деякі місцеві спостерігачі, що Австралія схилена на *whinging* — нитті. При цьому «ниючи» австралійці «не намагаються підняти свою д ... пу з дивана, щоб щонебудь змінити»: «But sitting on your couch at home, tweeting how offended you are at the latest 'un-Australian' t-shirt or inappropriate remark by a news presenter, smacks of a nanny-state mentality». Цей висновок газети потрібно розуміти і трактувати в контексті аналізованих культурних цінностей, оскільки вона звертається до всіх австралійців (пор. *how offended you are at ...*). Дана зміна

ставлення до життя і своєї ролі в ній суперечить традиційній установці, яка культивується в суспільстві і апелює до ідей подолання труднощів і соціального оптимізму (*battler* і *yakka*). У наведеному контексті мова йде про утриманські ставлення громадян до держави; багато хто бачить причину тих чи інших особистих і сімейних негараздів в недостатній увазі до них з боку держави, у відсутності турботи про них. Такі завищені сподівання на державу засуджуються як невластиві австралійському духу.

Негативно окрашений австралізм *bludger* (дармоїд), подібно австралізмам *dinkum* і *fair go*, часто використовується в статтях розділів «Opinion», «National affairs», «News» і «Business Review», але під далеко не лінгвокультурних кутом: значна частина з них розглядала проблеми оподаткування. Його частотність була досить висока: 800 використань в «The Australian» і 540 в «The Daily Telegraph». Поряд із згадуваним уже словом *yakka*, австралізм *bludger* також пов'язаний з культурою аборигенів Австралії, хоча і побічно. Він був і є етнокваліфікатором для аборигенів, яких біле населення з моменту колонізації континенту вважало дармоїдами. Однак в даний час ця оціночна одиниця втрачає свою тісну расистську прив'язку, використовується також для позначення самих австралійців, що демонструють поєднання, як *Aussie bludgers*. Крім того, важливо відзначити, що, згідно австралійському тезаурусу, *bludger* входить в семантичні поля «badness» і «selfishness».

Австралійський елемент в пресі є регулярним, про що свідчить частотність їх вживання в статтях різноформатних газет зазначеного періоду. Але, по-перше, вони нерівномірно розподілені за тематичними розділами газет. Вони використовуються зазвичай в статтях соціально-політичного і економічного характеру в зв'язку з їх специфікою. По-друге, у газет існує своя редакційна політика в питанні формування єдності нації, яка теж помітно впливає на статистику і характер використання австралізмів у них.

Статистика текстової щільності всієї обраної групи ключових австралізмів в дискурсі двох газет помітно відрізняється: в «The Daily Telegraph» вона вища, ніж в «The Australian», хоча за назвою газет, можна було б припускати, що в

«австралійця» австралізми, що пропагують національні духовні та історичні цінності, тобто австралійську ідентичність, будуть більш частотними. Ще більш інформативні розбіжності в ранжируванні цих ціннісних австралізмів в двох газетах. «The Daily Telegraph» висуває на перший план ідею справедливості (пор. англ. принцип fair play): fair go (7 750) та fair dinkum (4 190), по суті, об'єднуючи їх, і це, мабуть, цілком виправдано. «The Australian» розводить ці ціннісні орієнтири: fair go теж стоїть на першому місці, хоча і з меншою текстовою щільністю (5 970), а fair dinkum виявляється на четвертому місці (868).

На другому місці в «The Australian» виявився австралізм battler (2 390), що оспівує завзятість австралійців в боротьбі з різноманітними негараздами і перешкодами, тоді як в «The Daily Telegraph» він тільки на четвертому місці (730).

На третьому місці в обох газетах апеляція до larrikin, але ця риса була більш цінна для «The Daily Telegraph» (3 850), ніж для «The Australian» (1 620).

Всі чотири верхні позиції в обох газетах займають австралізми, які відсилають до британських лінгвокультурних зразків, але по-різному реагують на них. Три з них не втрачають позитивного маркування (тобто базова семантика fair і battle в них збереглася), хоча і набувають стилістично спрощеної форми, що більш відповідна Aussie spirit. Зате поняття larrikin заперечує уявлення метрополії про правила поведінки в суспільстві і стверджує право вихованого австралійця на більш вільні манери самовираження, асоційовані в материнській культурі з хуліганством і розбещеністю. Австралізм larrikin набув в національній культурі позитивних конотацій, вказуючи на велику цінність такого «хуліганства» і «простоти» у порівнянні з манірністю і зайвою витонченістю.

Два австралізми, що виникли на базі споконвічних автохтонних лінгвокультур (yakka) або у взаємодії з ними (bludger), представлені в газетах практично однаково. обидва служать для зміцнення і розвитку ідеї чесної і наполегливої праці (fair go, fair dinkum, battler), але роблять це абсолютно по-

різному. Стилiстично марковане слово *yakka* має, в загальному і цілому, позитивну конотацію, хоча в додатку до артистичної і спортивної сфер може, мабуть, мати і іронічне забарвлення. Що стосується вживання австралізма *bludger*, то його текстова семантика повністю спростовує словесну: його присутність в тексті служить не цілям пропаганди дармоїдства серед австралійців або засудження способу життя аборигенів, а вводиться як антиприклад справжнього австралійця, чесного і працьовитого, що і показують наведені вище витяги.

В цілому для представленої вище групи австралізмів, що відображають деякі базові моральні цінності нації, характерна також і специфічна мовна стилістика, яка вказує на прагнення до простоти і на уникнення манірності і пихатості, властивої деяким іншим лінгвокультурам внутрішнього кола. Саме тому, ми коротко розглянемо специфіку австралійської лексики, представленої зменшувальними словами, що утворюються за допомогою суфіксів *-o*, *-y* і *-ie*.

Пристрасть австралійців до емоційно забарвлених слів з зменшувальним суфіксом відображає їх прагнення до створення неформальної обстановки спілкування в соціумі. Ця неформальність дуже добре корелює із зазначеною вище тенденцією до «дивацтва», «хуліганства», порушення канонів високої культури. Таким чином співрозмовник показує, що знаходиться з тобою на одному рівні. Це цілком відповідає думці фахівців в області міжкультурної комунікації про те, що Австралія більш демократична (*egalitarian*) країна, ніж США і Великобританія. Серед експресивних слів такого роду, що містять зменшувальний суфікс *-o*, які зустрілися в статтях в «*The Daily Telegraph*» і «*The Australian*», є позначення:

людей (*Tassie* — тасманієць, тасманійський, *abo* — абориген, *drongo* — дурна людина, *greenie* — захисник довкілля, *polly* — політик, *Pommy* — британець, *plonko* — п'яниця);

речей і явищ, пов'язаних з самими буденними справами і турботами людей (*footy* — футбол, *Barbie* — барбекю, *sambo* — сендвіч, *dunny* — вбиральня,

coldie — холодне пиво); і етнонім Aussie — австралієць, австралійський, який заслуговує окремої уваги. Він зустрічається дуже часто (більше 1 000 випадків використання в статтях обох газет за кожен рік), як правило, в поєднаннях типу *our Aussie culture, the Aussie way of life, Aussie battler* і т. п., де виконує функцію самоідентифікації. Без сумніву, ці вирази свідчать про етноцентризм нації, яка прагне виділитися серед всіх інших «народів внутрішнього кола», про австралійський патріотизм, національну ідею і особливий шлях.

Поряд з Aussie в австралійській англійській є група етнонімів, що позначають і своїх, і чужих. Говорячи про територіальну приналежність «своїх», австралійці використовують велику кількість австралізмів для позначення своєї країни в цілому (*Down Under* — на іншому кінці світу, *Oz* і *the Lucky Country* — щаслива країна), її частин (*Outback* - внутрішні райони австралійського материка, *Top End* — північна частина Австралії, *bush*) і самих жителів (*Tassie* — тасманієць, *Sandgropers* — який порпається в піску, тобто мешканець штату Західна Австралія, і *Croweaters* — той, що їсть ворон, тобто житель штату Південна Австралія)

Отримані дані дозволяють виявити важливу особливість функціонального трактування австралізмів в пресі — воно неоднозначне, а культурні цінності австралійців, часто представлені стереотипно, сприяють їх національно-культурному єднанню, залишаються в ньому об'єктом для виявлення усього розмаїття думок про націю. Таким чином, в лингвокультурній інтерпретації австралізмів можна побачити не тільки феномен етносемантичної рефракції, загальної для більшості носіїв нової культури, а й сліди індивідуальних або політично маркованих заломлень тих чи інших культурних стереотипів.

3.3 Новотвори та напрямки розвитку австралійської англійської в періодичних виданнях Австралії

Сучасна Австралія займає весь континент площею 7.5 млн. кв.км., але населення, яке проживає здебільшого в містах вздовж західного узбережжя, є

малочисельним — близько 19 млн. Етнічний склад цієї країни охоплює 88% австралійців, 4% азійців, 1% аборигенів. Значний відсоток вихідців з слов'янських країн [10]. Етнічний склад є першим чинником впливу на мовну ситуацію в Австралії.

По-друге, хоча аборигени становлять досить малочисельну групу населення Австралії, їхній вплив на формування AusE є досить помітним [7].

По-третє, корінні жителі континенту крім рідних мов використовують піджинізовані та креолізовані форми англійської мови.

По-четверте, неоднорідність етнічного складу емігрантів також впливає на мовну ситуацію, так як рідна мова кожної етнічної групи по-своєму впливає на AusE.

Лінгвісти виділяють появу так званої Migrant English — емігрантської англійської, для якої характерна інтерференція рідної мови її носіїв.

Соціостратифікаційні особливості сучасного австралійського суспільства визначаються тим, що сьогодні більшу половину населення Австралії складають переважно міські жителі (88%), які проживають, в основному, вздовж узбережжя в таких великих містах, як Сідней, Мельбурн, Брісбейн та Перт. На думку Д.Крістала, гомогенність австралійського суспільства є вражаючою, коли незначне мовне варіювання властиве такій великій території. Вимова AusE майже не відрізняється у різних частинах країни, що є досить незвичним явищем. Як вважає Дж.Тернер, у AusE відсутні регіональні діалекти. Відмінності у вимові (яка є найбільш яскравим відображенням варіювання АВАН) скоріше простежуються на фоні соціальних та індивідуальних особливостей, таких як стать мовця, вік, рівень освіти, соціальна належність, місце народження тощо [25].

Відповідно до відмінностей у вимові виділяють такі варіанти всередині AusE: Cultivated Australian, General Australian та Broad Australian. Ці варіанти переважно відображають соціальний статус мовця та/або його рівень освіченості. Основна відмінність найчастіше простежується у варіантах вимови певних звуків.

Найбільш ретельне дослідження територіальних варіантів АВАМ було проведене австралійськими лінгвістами А.Мітчелом та А.Делбріджем [44]. На їхню думку, по-перше, AusE характеризується як мова міста, так як перші поселенці на континенті були саме міськими жителями; по-друге, це спочатку була мова робітничого класу, людей бідних та здебільшого неосвічених; по-третє, довгий час AusE був поєднанням діалектів, які використовували в Англії, Шотландії, Уельсу та Ірландії. Хоча зазначені діалекти на території Великої Британії ніколи не змішувались, а використовувались ізольовано, на території Австралії, завдяки постійним соціальним змінам у самому суспільстві, мобільності населення у зв'язку з освоєнням нових земель та іншими важливими історичними та суспільними змінами, усі варіанти англійської перших поселенців (ірландський, шотландський та валійський) поєдналися в один мовний варіант. Отже, на часі AusE є поєднанням мовних варіантів, які функціонували на території Великої Британії, а також аборигенних мов та мов емігрантів.

Відповідно, особливості сучасної мовної ситуації в Австралії зумовлюються наступною низкою чинників:

а) екстралінгвістичних: географічною ізоляцією; соціостратифікаційною неоднорідністю перших поселенців; соціостратифікаційною неоднорідністю сучасного австралійського суспільства;

б) інтралінгвістичних: впливом автохтонних австралійських діалектів; впливом американського варіанта англійської мови через засоби масової інформації; впливом рідних мов іммігрантів, у першу чергу китайців та слов'ян.

Методом суцільної вибірки було відібрано контексти з онлайнових версій газет «The Daily Telegraph» і «The Australian». Обсяг вибірки склав 110 одиниць з 93 статей за період з 2015 по 2021 р. Виявлені австралізми перевірялися на предмет частотності вживання в газетах, а контексти, в яких вони використовувалися, зіставлялися з аналогічними контекстами з інших газет. Крім того, ми зверталися до лексичних дефініцій австралійського словника-тезауруса з сайту the Macquarie Dictionary, що дозволив нам не тільки

проаналізувати семантичну структуру австралізмів, а й співвіднести їх з іншими лексичними одиницями, пов'язаними з ними семантично.

Аналіз матеріалу, який обмежений декількома найбільш значущими для розуміння структури національної ідентичності одиницями, дозволив виявити важливу особливість функціонального трактування австралізмів в національній пресі: австралійський елемент лексики, як правило, має в ній яскраво виражений емоційний, оціночний і експресивний характер. Це пов'язано, на наш погляд, з типовими завданнями преси, описаними вище. Функція впливу на адресата (читача, електорат, споживача) для неї дуже часто на першому місці. При цьому серед австралізмів можна знайти і ті, в яких виражена позитивна оцінка людей і подій, і ті, які передають негативну оцінку різних явищ.

ВИСНОВКИ

1. Своєрідністю соціально-лінгвістичної ситуації, в умовах якої розвивався австралійський варіант англійської мови, було те, що першими білими поселенцями Австралії були каторжники, засланці, що привозилися до Австралії з Великобританії починаючи з 1788 року. Це були представники соціальних низів, носії міського просторіччя і жаргонів, значну частину (близько 30%) складали ірландці, які висилалися до Австралії в кінці XVIII століття у зв'язку з хвилюваннями і безладами у Великобританії. До середини XIX століття поповнення білого населення Австралії йшло в основному за рахунок нових партій ув'язнених, мова яких відображала міське просторіччя, діалекти і жаргони Великобританії XIX століття

2. Порівнюючи австралійський та британський варіанти англійської мови, дослідники одностайно відмічають, що найбільші розбіжності виявляються у не кодифікованому неупередженому усному мовленні повсякденного побутового спілкування та в області фонетичного строю і словникового складу двох варіантів англійської мови. Описане вище дозволяє зробити наступні висновки. На формування англомовної культури Австралії вплинули такі чинники, як колоніальне минуле з засланням ув'язнених і появою золотошукачів. Як наслідок в основу менталітету лягли поняття товариськості (mateship), рівності і справедливості (egalitarianism, а «fairgo»), розслабленості і неформальності ('laid-back', the larrikin digger). Останнє відображене у популярності зменшувально-пестливих суфіксів і скорочень: pollie (політик), milko (молочник). Суто австралійське проявляється у словах Aussie (австралієць), Strine (австралійська мова), fair dinkum (справжнє австралійське).

3. Основними фонетичними особливостями австралійського варіанта англійської мови є те, що різниця між літературною мовою та просторіччям стосується виключно вимови. Особливість австралійської вимови полягає у тому, що часто вони скорочують слова та пропускають звуки та букви.

4. Австралійська англійська — це суміш American and British English, але є в ній і свої, корінні слова, які потрібно знати, щоб зрозуміти жителя Австралії. Також в австралійському варіанті англійської дуже часто зустрічаються скорочення, аббревіатури та пестливо-зменшувальні слова.

5. В Австралії правила орфографії більш схожі на британські, ніж на американські, що пояснюється історичним розвитком. Характерним є вживання суфікса *-ise* та спрощене написання низки слів. Граматичні розбіжності між австралійським та британським варіантами англійської мови незначні, хоча існують певні розбіжності у вживанні допоміжних дієслів *shall* і *should*, використанні негативних форм дієслова *used to*, допоміжного дієслова *do* тощо.

6. Австралійська англійська має більше всього відмінностей від британського стандарту саме у лексиці. Досить сильний вплив на австралійський варіант мав американський варіант англійської мови.

7. Регіональні відмінності в австралійській англійській виражені слабо; варіювання в даному варіанті обумовлено фактором соціального положення; найбільш простий прояв — поділ на мову міста і мову сільській місцевості. В австралійській англійській існують власні ідіоми (наприклад, «внизу під екватором» (англ. *Down Under*) — так називаються країни Австралія і Нова Зеландія), і окремі слова («*sheila*» — жінка від ірл. «*Sheila*» — поширене жіноче ім'я в Ірландії, «*bloke*» — чоловік).

8. Отже, австралійський англійська особливої плутанини не викликає. Орфографія британська, лексика в основному — теж, з домішкою американських слів і мікродомішкою слів з мов аборигенів (*kangaroo*, *billabong* etc.). В цілому, відмінностей не дуже багато, хіба що у імовірно безкласовому австралійському суспільстві мова неформальніша інших територіальних варіантів.

9. В дослідженні були використані онлайнві версії газет *The Daily Telegraph* і *The Australian*. Вибірка з *The Daily Telegraph* склала 60 одиниць з 56 статей, вибірка з *The Australian* — 50 одиниць з 37 статей. Таким чином, загальна вибірка склала 110 одиниць із 93 статей, опублікованих у період з 2015 по 2021 роки.

10. Для пошуку австралійських елементів застосовувався насамперед метод суцільної вибірки (для статей останнього п'ятиріччя), а також метод спеціального пошуку).

11. У даній роботі розглядаються практично всі традиційно виділені дослідниками типи австралізмів:

1) австралізми, що належать системі AuE, але відсутні в системі BrE, тобто належать до безеквівалентної лексики і тому здатні створювати лінгвокультурну асиметрію і дисонанс;

2) австралізми, що за своїм походженням належать до субстандартної лексики в BrE, але отримали подальший розвиток в AuE і тому змінили свій соціолінгвістичний і / або стилістичний статус;

3) австралізми, що представляють собою шар суспільно-політичної лексики;

4) австралізми, які зазнали змін у їх конотативному значенні, і тому належать до фонові лексики;

5) ключові слова австралійської культури, згадані в роботі Анни Вежбицької (наприклад, *to dob in* 'доносити', *to chiack* 'дражнити', *to yarn* 'розповідати історії', *to shout* 'пригощати', *to whinge* 'нити'), що увійшли в *Australian National Dictionary* [Wierzbicka, 1997];

6) слова-етноніми неформального регістра типу *Aussie*, *abo* / *abbo* і т. д. До цього переліку слід, однак, додати австралізми на базі автохтонних мов Австралії, які активно застосовуються в місцевій пресі.

12. Так, елементи, що належать системі AuE, але відсутні в системі BE, тобто безеквівалентна лексика, були переважно запозиченнями з мов аборигенів (наприклад, *humpy*, *nunga*, *koori*).

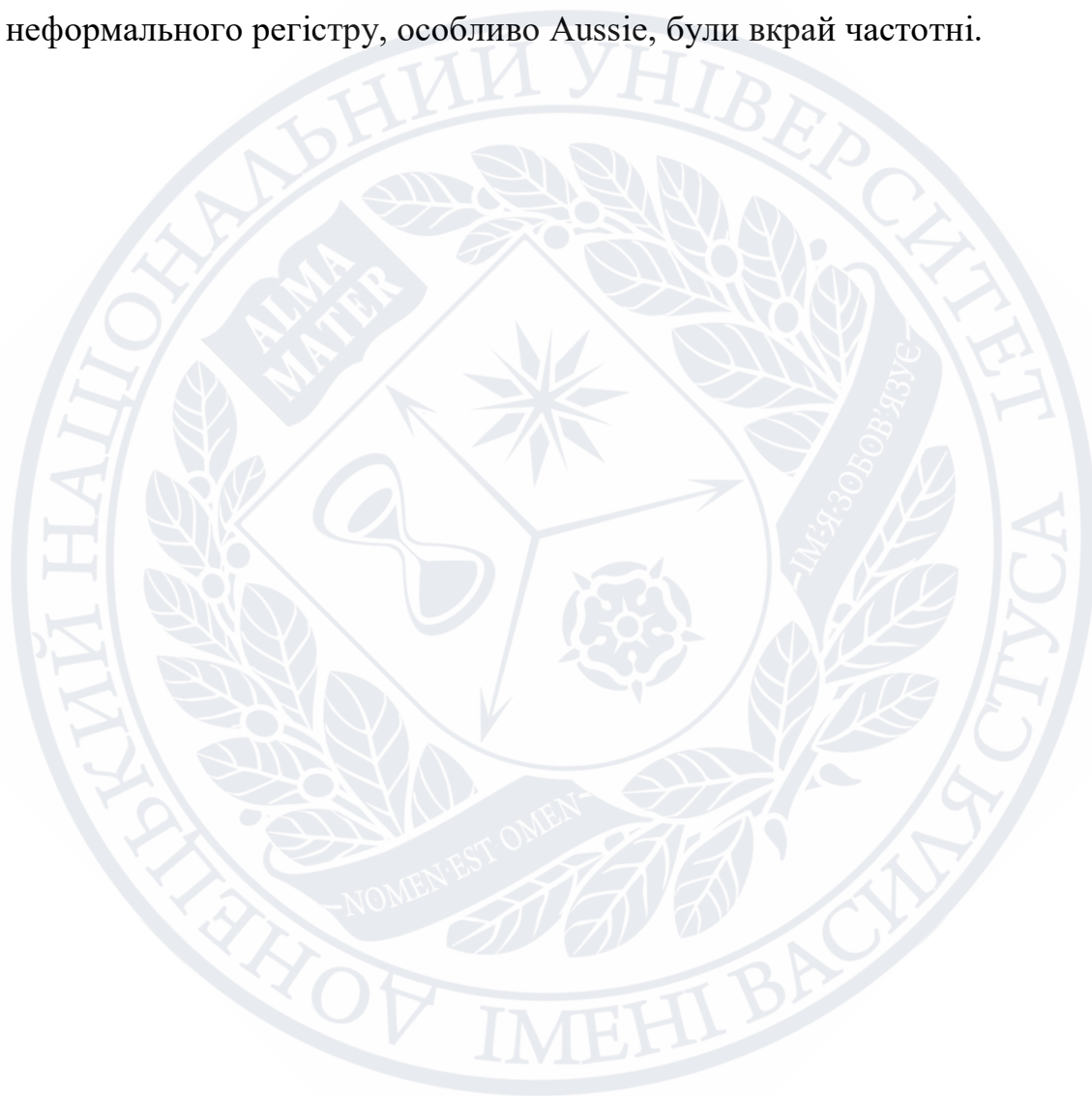
13. Були виявлені і австралізми, що за своїм походженням належать до субстандартної лексики в BE, але розвивалися в AuE (близько 25%). Це такі австралізми, як *dunny*, *to fossick*, *burl*, *gig* тощо.

14. І, нарешті, австралізми, які представляють суспільно-політичну лексику, наприклад, *to shirtfront*, *battler*, *standover*, також становлять значну

частину вибірки у зв'язку з рубриками та темами статей, автори яких вдавалися до використання австралійських елементів.

15. Фонова австралійська лексика була представлена насамперед лексемою *bush*.

16. Також не можна не згадати використання ключових слів *a yarn*, *to do* *in*, *to whinge*, хоча не всі широко вживаються в даний час. Проте слова-етноніми неформального регістру, особливо *Aussie*, були вкрай частотні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авер'янова Г.Г. Аборигенні запозичення в англійській мові Австралії. *Питання романо-германської філології та методики викладання іноземних мов*. Респ. наук. метод. зб. К., 1978. Вип.5. С.9-13.
2. Акопян Ю. А. Лексико-семантические особенности австралийского варианта английского языка (на материале австралийской поэзии) : дис. ... канд. филол. наук. Москва, 2003. 141 с.
3. Акопян Ю. А. Лексико-семантические особенности австралийского варианта английского языка: автореф. ... дис. канд. фил. наук. М., 2003. 46 с.
4. Аполлонова Л. И. Особенности лексико-семантической системы австралийского варианта английского языка: автореф. ... дис. канд. фил. наук. С.-Петербург, 1992. 192 с.
5. Бабич Г. Н. Лексикология английского языка. М.: Большая медведица, 2006. 187 с.
6. Битко Н. С. Запозичення як спосіб адаптації концептуальної і лексичної системи англійської мови до альтернативної реальності (на матеріалі запозичень з автохтонних мов у канадський і новозеландський варіанти): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філ. наук : спец. 10.02.04 «Германські мови». Одеський національний ун-т ім. І. Мечникова. Одеса, 2008.
7. Борисова Л. М. Исторические корни современной неформальной лексики американского варианта английского языка: автореф. ... дис. док. фил. наук. М., 2001. 37 с.
8. Волошин Ю. К. Общий американский сленг : состав, деривация и функция (лингвокультурологический аспект) : автореф. дис. ... д-ра фил. наук. Краснодар, 2000. 43 с.
9. Гумовська І.М. Англійська юридична термінологія в економічних текстах: генезис, дериваційні та семантико-функціональні аспекти : дис... канд. філол. наук: 10.02.04.Л., 2000. 186 с.

10. Гуревич, Валерий Владимирович. Стилистика английского языка = English Stylistics. М. : Флинта: Наука, 2009. 72 р.
11. Дмитриева Л.Ф., Кунцевич С.Е., Мартинкевич Е.А., Смирнова Н.Ф. Английский язык. Курс перевода. М.: ИКЦ «МарТ»; Ростов н/Д: Издательский центр «МарТ», 2005. 304 с.
12. Домніч О. В. Дослідження генези автохтонної лексики в англійській мові (на матеріалі канадського, австралійського і новозеландського варіантів). *Вісник Запорізького національного університету*. 2011. №1.
13. Егорова О.А. Загадка австралийского акцента. *Мир. Язык. Человек*: Материалы междунар. научно-практич. конф. Владимир: ВГГУ, 2008. С. 207-209.
14. Иоакимиди Г. А. Сленг как лингвистическая характеристика социальной группы. *Молодой ученый*. 2011. №1. С. 98-99.
15. Казакова Т.А. Практические основы перевода. English – Russian. СПб.: «Издательство Союз», 2001, 320 с.
16. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. *Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми*. Вінниця: «Нова книга», 2004. 575 с.
17. Кипнис И.Ю. Грамматические особенности перевода английского научно-технического текста. Грамматический справочник. Минск: БНТУ, 2010. 121 с.
18. Козлова Т. О. Динаміка розвитку лексичної системи англійської мови в Австралії: етнолінгвістичний аспект: автореф. дис. канд. філол. наук: спец. 10.02.04. Харків, 2001. 19 с.
19. Лебенюк, В. М. Навчальний посібник з питань перекладу лексико-семантичних англійських науково-технічних текстів. Вінниця : ВДТУ, 2003. 124 с.
20. Маковский М. М. Современный английский сленг: онтология, структура, этимология. М. : Высш. шк., 2005. 168 с.

21. Моисеева Е. А. Рифмующийся сленг в современном английском языке: автореф. ... дис. канд. филол. наук. Л., 1988. 34 с.
22. Наукові підходи до вивчення національних варіантів мови. *Вісник Запорізького державного університету*. 2002. №43. URL: <http://web.znu.edu.ua/herald/issues/archive/articles/2779.pdf>.
23. Орлов Г. А. Современный английский язык в Австралии. К., 1980.
24. Орлов Г. А. Современный английский язык в Австралии. М.: Высш. шк., 1978. 230 с.
25. Особенности австралийского варианта английского языка. URL: <http://perevod-online.com/englcount/avstraliya/avstraliyskiy-angliyskiy-ili-vy-nemogli/>
26. Ощепкова В. В. Язык и культура Великобритании, США, Канады, Австралии, Новой Зеландии. М. : Глосса-Пресс, 2004. 336 с.
27. Павлова Т. Н. Проблемы перевода сленгизмов: материалы за IV Международна научна практична конференция «*Постигането на висшето образование. — 2008*», 17–25 ноември. 2008. София: «Бял ГРАД-БГ» ООД, 2008. С. 42–44.
28. Радзиховский Л. А. Сленг как инструмент отстранения. *Язык и его деятельность*. М. : Академия, 1989. 160 с.
29. Русецька Л. О. Компаративні фразеологізми в австралійському варіанті англійської мови. *Іноземна філологія : республіканський міжвідомчий збірник*. Л., 1976. Вип. 44. С. 13-17.
30. Словник іношомовних слів. URL: <http://slovopedia.org.ua/36/53392/233024.html>.
31. Словник сучасного українського сленгу. Харків: Фоліо, 2006. 350 с.
32. Ходжагельдыев Б. Д. Проблемы изучения австралийского рифмованного сленга. *Проблемы семантики и лингвистики*. Рязанский государственный педагогический ин-т. 1975. Вып. 2. С. 115-119.
33. Хомяков В. А. Введение в изучение сленга - основного компонента английского просторечия. М. : Либроком, 2009. 106 с.

34. Хомяков В. А. Нестандартная лексика в структуре английского языка национального периода : автореф. дис. докт. филол. Наук. СПб., 1980. 54 с.
35. Хомяков В. А. О рифмованном сленге. Вопросы теории английского и русского языков. В. : Волга, 1973. 122 с.
36. Яхонтова, Тетяна Вадимівна. Основи англомовного наукового письма. Л. : ЛНУ ім. І. Франка, 2002. - 220 р.
37. A Dictionary of Australian Words and Terms. 4th ed. Balmain, 1984. 561 p.
38. Australian Slang : A Dictionary / Ed. by. D. Tuffley. 2th ed. Altiora, 2012. 124 p.
39. Australian Aboriginal Words in English: their origin & meaning.- R.M.W.Dixon, W.S.Ramson, M.Thomas. Oxford, ets.: OUP, 1992 - 255p.
40. Belich J. Paradise Reforged: A history of the New Zealanders from the 1880s to the Year 2000. Auckland : Allen Lane Penguin Press, 2001.
41. Burgess Anthony. A Mouthful of Air. 1992. URL: http://en.wikipedia.org/wiki/A_Mouthful_of_Air
42. Moore Bruce. Speaking our language : the story of Australian English. – South Melbourne: Oxford University Press, 2008.
43. Davies C. Maori words – Read all about it: testing the presence of 13 Maori words in four New Zealand newspapers from 1997 to 2004. MacLagan. New Zealand :Te Reo, 2004.
44. Kennedy G. The influence of Maori on the New Zealand English lexicon. In J. Kirk (Ed.), Corpora Galore: Analyses and Techniques in Describing English. Amsterdam: Rodopi, 2004. p.33–44.
45. Macalister J. The Maori presence in the New Zealand English lexicon, 1850 – 2000: Evidence from a corpus-based study. Melbourne, 2006. 26p.
46. Mitchel Alexander G. The story of Australian English. Sydney: Dictionary Research Centre, 1995.
47. Hughes Joan. The Concise Australian National Dictionary. Melbourne: Oxford Univ. Press, 1992. 662p.

48. Orsaman H. The Dictionary of New Zealand English: a dictionary of New Zealandisms on Historical Principles. New York : Oxford University Press, 1997.

49. Partridge E. Slang Today and Yesterday. L : Routledge and Kegan Paul, 1979. 77 p.

50. Ramson W.S. The vocabulary of Australian English. *The Macquarie Dictionary*. Oxford: Oxford Univ. Press, 1981. 680p.

51. Sydney J.Baker. The Australian Language. Sydney: Currawong Publishing Co., 1966. 517p.

52. The Vocabulary of Australian Dictionary. 7th ed. Australian National University, 1999. 460 p.

53. The Australian National Dictionary : A Dictionary of Australianisms on Historical Principles. Oxford University Press, 1988. 884 p.

54. Turner G. The English language in Australia and New Zealand. London, 1989.

55. Turner G.W. The English Language in Australia and New Zealand. London: Longman, 1966. 186 p.

56. Vocabulary of Australian English. Australian National Dictionary Centre:
[URL:http://andc.anu.edu.au](http://andc.anu.edu.au)

57. Australian Slang G'day, mate! Learn these Australian slang words and phrases and you'll feel at home on your first day Down. URL:
<http://www.koalanet.com.ua/australian-slang.html>.

58. Australian English. URL:
<http://ru.wikipedia.org/wiki/AustralianEnglishMacquarie> Dictionary -
[http://en.wikipedia.org/wiki/Macquarie Dictionary](http://en.wikipedia.org/wiki/Macquarie_Dictionary)